

V branžah strokovno, racionalno in skladno

V SREDO, 13. NOVEMBRA, JE BIL V ŽELEZNIŠKIH SESTANEK DRUŽBENOPOLITIČNEGA AKTIVA BODOČE BRANŽE ŠIROKE POTROŠNJE, KJER SO UGOTOVILI PRAVILNOST REORGANIZACIJE. O TEM NAM JE NEKAJ POVEDAL SEKRETAR ZK ZP ISKRE, STANE PRESKAR.

O čem ste razpravljali in kje je že formacija branže široke potrošnje?

Sestanek smo sklicali predvsem zato, da bi se družbenopolitične organizacije informirale o stanju priprav in da bi uskladili poglede na nekatera še nerešena vprašanja. Poleg tega naj bi ta družbenopolitični forum določil, kaj je v tem času in tej situaciji treba napraviti.

Ugotovili smo, da le za sedem dni zaostajamo za predvidenim potekom priprav, upamo pa, da bomo zamujeno nadoknadili do 5. ali 6. decembra. Zato bo treba razprave v kolektivih bolje pripraviti in organizirati, da bodo pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma zbrane čimprej. Vse druge faze priprav tehničnega značaja, ki jih vodi v naši branži Lojze Žumer, so že večinoma zaključene oziroma so v razpravi in jih je že obravnaval družbenopolitični aktiv.

Kakšni razlogi govorijo za prestrukturiranje, oz., kateri elementi govorijo za združitev?

Smisel združevanja je v tem, da bomo pripravljalne oddelke oziroma strokovne službe koordinirali tako, da bodo kos svojim nalogam. Gre za posodabljanje tehničnih in poslovnih procesov. V ta namen je treba koncen-

trirati strokovne sile in s takimi doseči maksimalni učinek. Seveda pa se bodo efekti pokazali šele v dveh do treh letih in ne smemo takoj na začetku pričakovati skokovitih uspehov. Obenem pa mora prestruktura zagotoviti vsem delovnim organizacijam v branži normalno rast kakor do zdaj, če ne še bolj. Spoznavamo, da bo to

Stane Preskar — sekretar ZK ZP Iskra.

mogoče doseči le z združevanjem kadrov in sredstev.

Za primerjavo: v vsaki TOZD bomo poskrbeli za dvig produktivnosti, za nove pripomočke in strojni

park. Tako bomo zmanjšali časovne normative v produkciji ravno s pomočjo koncentracije strokovnjakov, ki bodo večino dela strokovno opravili na risalni deski oziroma na pisalni mizi. Obenem s tem bomo posodobili poslovanje s „poslovno mehanizacijo“ in tako dosegli povečani učinek tudi na tem področju. Zato pa bo treba marsikoga specializirati za te izpopolnjene procese.

Imate ob tej reorganizaciji Iskre tudi težave?

Ob vsem novem ljudje obstajajo in razmislijo. Tako so tudi nekateri odgovorni činitelji še nezaupljivi do nove strukture ZP. Vedeti je treba namreč, da se bodo nekatera delovna mesta prevrednotila in bodo nekateri začasno imeli večjo delovno zadolženost, drugi pa zmanjšano. Pri tem pa ni rečeno, da bo tako ostalo. Predvsem je treba doumeti cilj te naše akcije, ki pa še ni na dosegu roke. Treba je upoštevati razvoj in dolgoročno posodobitev vse organizacije Iskre. Potem pa ne smemo pozabiti, da zmanjšana delovna zadolženost v trenutni situaciji pri določenih ljudeh raste. Saj je znano, da bomo vsa kadrovska vprašanja praviloma reševali znotraj ZP z že obstoječimi kadri. Vsi družbenopolitični faktorji pa so si edini, da je treba ta nesoglasja razjasniti z dokajšnjo mero modrosti in ne prehitovati dogodkov z nepremišljenimi akcijami.

Dvajsetega novembra se bo naš politični aktiv in akcijski odbor sestal

(Nadaljevanje na 2. strani)

Možnosti Iskre v Iraku

Na obisku v Jugoslaviji je bila te dni tričlanska delegacija iraških železnice. Vodil jo je tehnični direktor Abdul Razak Mahood. Delegacija je odpotovala na obisk v našo državo na povabilo Jugoslovanskih železnice ter podjetij, ki izdelujejo opremo za železnice, med njimi tudi Združenega podjetja Iskre.

Skoraj tri dni od svojega več kot tedenskega obiska so gostje preživeli v Sloveniji. V tem času so jih predstavniki Iskre seznanili z možnostmi našega združenega podjetja pri graditvi in posodobitvi železnice v Iraku. Delegacija se je najprej sešla s pomočnikom generalnega direktorja ZP Iskra za stike z javnostjo Boštjanom Barboričem in številnimi drugimi strokovnjaki, ogledala si je več Iskrinih tovarn, delegacijo pa so peljali tudi na ogled nekaterih Iskrinih železniških naprav, ki že obratujejo. Tako so si gostje ogledali naprave na železniški postaji Lesce-Bled ter ranžirno postajo v Zalogu pri Ljubljani.

Tam so se posebej zanimali za zahtevne in zapletene prometne rešitve. Ker so ti prometni problemi izredno zahtevni, so temu ustrezno zapletene tudi naprave, s katerimi je Iskra opremla ranžirno postajo. Iraška delegacija je izredno ugodno ocenila visoko stopnjo avtomatizacije dela na postaji v Zalogu.

Irak je kot sorazmerno zaostala država tako v poljedelstvu kot v industriji začel vlagati velikanska sredstva, da bi končno le prestopil sedanjo mejo nerazvitosti pa tudi revščine in se pridružil razvitemu svetu. V tem boju ima vse možnosti, predvsem pa še po nedavnih podražitvah nafte, saj je Irak med največjimi proizvajalci tega energetskega vira. Medtem ko je podražitev nafte na mnoge izredno negativno vplivala pa se je Irak začel finančno krepiti.

Na poti, ki naj bi jih pripeljala med razvite države, so se odločili tudi za modernizacijo in graditev novih železnic. Tako načrtujejo, da bodo v prihodnjih letih zgradili okoli 2000 km novih prog ter posodobili obstoječe proge.

V zvezi z modernizacijo že obstoječih prog so razpisali licitacijo, ki so se je poleg ZP Iskra udeležila še podjetja iz Nemške demokratične republike, Indije in Japonske. Pri odpiranju ponudb je bila Iskra med najugodnejšimi ponudniki in je prav zato prejela te dni povabilo, naj njena delegacija obišče Bagdad, kjer naj bi pojasnila in obrazložila našo ponudbo. Pogovori o tem bodo v začetku decembra.

Med tem pa je te dni v izdelavi že tudi ponudba za opremo okoli 1000 km že obstoječih prog z brezžičnimi usmerjenimi zvezami. Gre za brezžične zveze med lokomotivami in železniškimi postajami. Licitacija za opremo teh prog bo konec decembra.

Tako v prvem kot v drugem primeru, se pravi pri modernizaciji ter opremini naj bi posel potekal po načelu inženiringa.

Tretje področje, kjer bi lahko Iskra tudi sodelovala, pa je graditev že

omenjenih okoli 2000 km novih železniških prog. Ker gre pač za tako obsežen in kompleksen projekt, je partner verjetno lahko le konzorcij, sestavljen iz različnih podjetij — od gradbenikov do proizvajalcev tehnično najzahtevnejših signalizacijskih naprav. Jugoslavija namerava nastopiti s takšnim konzorcijem, kateremu se bo pridružil tudi Iskra.

V zvezi z načrti za graditev novih prog bo že v bližnji prihodnosti razpis za postavitev okoli 160 km prog. Nekateri menijo, da bo imel jugoslovanski konzorcij velike možnosti, saj je prav gradnja teh novih prog predmet dogovorov iraško-jugoslovanskega odbora za gospodarsko sodelovanje med državama. Zmeren optimizem temelji tudi na tem, da so se doslej jugoslovanska gradbena pa tudi druga podjetja že večkrat uveljavila v Iraku ter dosegla tamkaj velike uspehe.

Licitacija bo predvidoma v I. 1975.

Tako, Združeno podjetje Iskra nastopa trenutno v Iraku s tremi ponudbami, ki se med seboj dopolnjujejo. To gotovo povečuje verjetnost uspešnega nastopa ZP Iskra v Iraku. D.

S tiskovne konference v Novi Gorici.

TITO MLADIM

AZEM VLASI, NOVI PREDSEDNIK ZSM JUGOSLAVIJE

V Beogradu je bil od 21. do 23. novembra IX. kongres ZSM Jugoslavije, na katerem je poleg skoraj 950 delegatov iz vse države, sodelovalo tudi nad 100 gostov, predstavnikov tujih mladinskih organizacij, razen njih pa tudi številni predstavniki političnega in javnega življenja. Pozdravni govor, s katerim se je kongres začel, je imel predsednik Tito, iz čigar izvajanj povzemamo naslednji odlomek:

„Vaš kongres je v času, ko praznujemo jubilejne obletnice datumov in dogodkov, ki so napovedali bližnji zmagoviti konec našega narodnoosvobodilnega boja. Prav na te dni smo pred tridesetimi leti bojevali hude boje za končno osvoboditev naše države. In v teh bojih, tako kot med vso narodnoosvobodilno borbo, je padlo tudi veliko mladih ljudi, med njimi so bili nekateri še skoraj otroci. Sam sem bil še toliko huje prizadet, ker so žrtvovali svoja življenja na pragu svobode, za katero so se tako pogumno bojevali od prvih dni vstaje in od katere so tako veliko pričakovali. Tega se spominjam tudi na tem srečanju zato, ker ne smemo nikoli pozabiti na te dni, izpolnjene z brezmejnimi pogumom in žrtvami, zlasti mladih. To ni le obveznost njihovih preživelih soborcev, temveč vsake nove generacije, ki uživa in ustvarja v svobodi. Hkrati je to neusahljiv vir navdiha za nova prizadevanja in ustvarjalnost, za nove zmage v nadaljnjem razvoju naše socialistične revolucije.

Vašemu kongresu pripisujem velik pomen. Prepričan sem, da bo to ploden delovni dogovor, ki ga bo prežemal revolucionarni duh enotnosti in odločnosti, da bi se nadaljeval boj za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja, za resnično zagotovitev vodilne vloge in ustreznega družbenega položaja delavskega razreda, za krepitev bratstva in enotnosti in utrjevanje naše države kot samoupravne socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. V tem boju morajo biti tako kot v dneh vojne in prvih letih po osvoboditvi mladi v prvi vrsti.

Nadaljnje izgrajevanje socialističnih samoupravnih odnosov ni le obveznost, ki jo imajo mladi do družbe, temveč tudi njihova prava priložnost, da si ustvarijo boljšo in srečnejšo prihodnost. To je delež pri izpolnjevanju naloge, pri graditvi družbe svobodnega dela in vsestranske razvite osebnosti, delež pri ustvarjanju vse bolj popolnih materialnih in drugih pogojev za izgradnjo socializma in komunizma.

Pri uresničevanju takšne vloge mlade generacije v naši družbi veliko pričakujemo od tega kongresa kot srečanja, na katerem naj bi si zastavili jasne naloge za daljše obdobje in se hkrati odkrito pogovorili o negativnih pojavih, ki jih je bilo v naši mladinski organizaciji v zadnjih letih nemalo in ki jih moramo v prihodnje preprečiti. To niso bile slabosti, za katere bi bila kriva zgolj mladina. Večidel je bil to odraz tistih slabosti, ki so se razpasle v naši družbi, tudi v sami zvezi komunistov. Šlo je za to, da so komunisti — o tem sem govoril že na X. kongresu — začeli pozabljati na svoje obveznosti do mladine in da so zanemarili njeno marksistično izobraževanje.

Danes lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je v zadnjem času, zlasti po X. kongresu ZKJ, opaziti viden napredek v dejavnosti mladine in delu mladinske organizacije. Spremljal sem vaše republiške kongrese in pokrajinske konference in veselim se, ker vidim, da smo v precejšnji meri ugotovili slabosti in da je čutiti hotenje, da bi te slabosti čimprej odpravili. K temu bo veliko pripomogla tudi enotna organizacija mladih.

Prepričan sem, da se bo zveza socialistične mladine Jugoslavije kot idejno politična in množična organizacija, socialistično jasno opredeljena, odzvala potrebam in željam najširših slojev mladine, da bo vaša reorganizirana zveza kot sestavni del enotne fronte organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu prava organizatorica družbene dejavnosti mladine.“

15 LET NOVOGORIŠKE „AVTO-ELEKTRIKE“

OTVORITEV NOVE TOVARNE MALIH ZAGANJALNIKOV

Minuli petek je bila v Šempetru pri Novi Gorici tiskovna konferenca, na kateri so vodilni delavci tovarne pod

vodstvom gl. direktorja Jožeta Erzena seznanili prisotne novinarje o delu in uspehih tovarne v preteklem 15-letnem obdobju od ustanovitve, ki poteka te dni. Svečana proslava pomembnega dogodka bo dan pred praznikom dneva republike. Ta dan bo hkrati pričela z redno proizvodnjo tudi novozgrajena tovarna malih zaganjalnikov. M.K.

Ob dnevu republike iskrene čestitke !

Družbena samozaščita in njena vloga v Iskri

Združeno podjetje Iskra in organizacije v njenem sestavu so raznim oblikam zaščite in varovanja družbenega premoženja ter zasebne varnosti stalno posvečale posebno pozornost in skrb.

Nenehna rast Iskre v proizvodnem procesu, kot tudi v procesu integracij ter novo prestrukturiranje podjetja v sistem branžnih organizacij in ne nazadnje vse večja delitev dela na področju mednarodnega sodelovanja in široko vključevanje v mednarodno menjavo in trgovino, daje temu področju še večje naloge in nove razsežnosti.

K temu je treba takoj dodati, da bo prav družbena samozaščita v tem procesu odigrala eno izmed važnih nalog.

Kaj je torej družbena samozaščita? Če poskušamo definirati zastavljeno vprašanje, bi se odgovor glasil:

Družbena samozaščita je neposredna aktivnost delovnih ljudi in občanov, organiziranih v njihovih skupnostih za varovanje socialističnega samoupravnega sistema, za varovanje človeka pred zunanjimi in notranjimi napadi vseh vrst in oblik, ne glede ali ti napadi prihajajo od tujih obveščevalnih služb, kriminalcev ali drugih destruktivnih in družbi nepriklajenih elementov.

Družbena samozaščita je v razvoju samoupravne socialistične družbe relativno nova kategorija, čeprav so njene ideje in temeljna izhodišča sorazmerno stara in že dlje poznana, še zlasti pa iz praktičnih izkušenj naše revolucije in narodnoosvobodilnega boja.

Z ustavnimi dopolnili je dobila družbena samozaščita širšo politično zasnovano, oz. vidik širše družbene akcije. Njeno vlogo, pomen in mesto zlasti opredeljujejo in ji dajejo dokončno obliko nova ustava SFRJ, ustave socialističnih republik in pokrajin, odloki občinskih skupščin in statuti krajevnih skupnosti.

Načelo, sprejeto na IV. plenumu CK ZKJ, da varnost ni in ne more biti samo naloga strokovnih služb, oz. profesionalnih organov — organov za notranje zadeve, narekuje učinkovito zaščito pred družbeno škodljivimi dejanji.

Prvi konkretni akt o družbeni samozaščiti je skupščina SRS sprejela 1. 1970. V priporočilih SRS je poudarjeno, da je občan kot nosilec samoupravnih pravic in obveznosti glavni subjekt pri zagotavljanju varnosti družbe.

Resolucija zvezne skupščine je pomen, smisel in namen družbene samozaščite v tem smislu še širše in podrobneje opredelila. Ponovno je ugotovila, da varstvo ustavne ureditve v dosedajni praksi ni bilo v zadostni meri predmet aktivnosti vseh družbenih dejavnikov, temveč pretežno stvar specializiranih državnih organov in služb, kar ni bilo v skladu z doseženim razvojem in dejanskimi problemi družbe na varnostnem področju. Ta ugotovitev izhaja iz dejstva, da je Jugoslavija zaradi politične opredelitve in njene geografske lege objekt nenehnih pritiskov intenzivnih obveščevalnih raziskovanj, politične propagande ter drugih subverzivnih dejavnosti, ki jih organizirajo naši družbi sovražne sile v sodelovanju s politično emigracijo,

neofašističnimi, revanšističnimi in drugimi organizacijami.

Resolucija je nadalje tudi opozorila, da imamo v organizacijah združene dela in drugih samoupravnih organizacijah razne pomanjkljivosti (v internih aktih), ki še vedno omogočajo posameznikom dejanja, katerih cilj je izpodkopavati ekonomske osnove družbe in razne oblike prisvajanja, kraje ter zlorabe družbenega ali službenega položaja.

Zaradi ugotovitev takega stanja je resolucija priporočala družbenopolitičnim skupnostim, gospodarskim in drugim organizacijam, da le-te s predpisi in dogovori določijo ustrezne programe aktivnosti tako, da bodo delovni ljudje in občani kot nosilci samoupravnih pravic in obveznosti povsod, kjer delajo, dajali pobudo za reševanje problemov varstva družbenih in zasebnih vrednot, opozarjali na oblike negativnega obnašanja in ogrožanja posameznih vrednot ter s svojim vplivom prispevali k večji učinkovitosti strokovnih organov na področju varnosti.

Kaj je torej pojem družbene samozaščite v temeljnih organizacijah združenega dela.

Smisel je v tem, da delovni ljudje v najširšem smislu sodelujejo in da:

- z izvirnimi ukrepi in postopki preprečujejo škodljiva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje,
- preprečujejo, preventivno ali na drug način, nosilce raznih škodljivih pojavov v svoji sredini,
- razkrivajo nosilce destruktivnih

ter sovražnih parol in podobnih pojavov,

— opozarjajo pooblaščen organe na primere ali poizkuse vzpodbujanja sovražnega delovanja, ali protidržavne usmeritve,

— opozarjajo na vzroke nezadovoljstva delovnih ljudi, zaradi samovoljnega obnašanja posameznikov ali nepremišljenih ukrepov in odločitev,

— nastopajo proti povzročiteljem in podpihovalcem nezadovoljstva, ki delujejo v določenih sredinah,

— dajejo pobude za reševanje problemov varstva družbenih vrednot ter odstranjujejo vzroke teh dejanj,

— angažirano čuvajo uradne skrivnosti pred nepoklicanimi osebami,

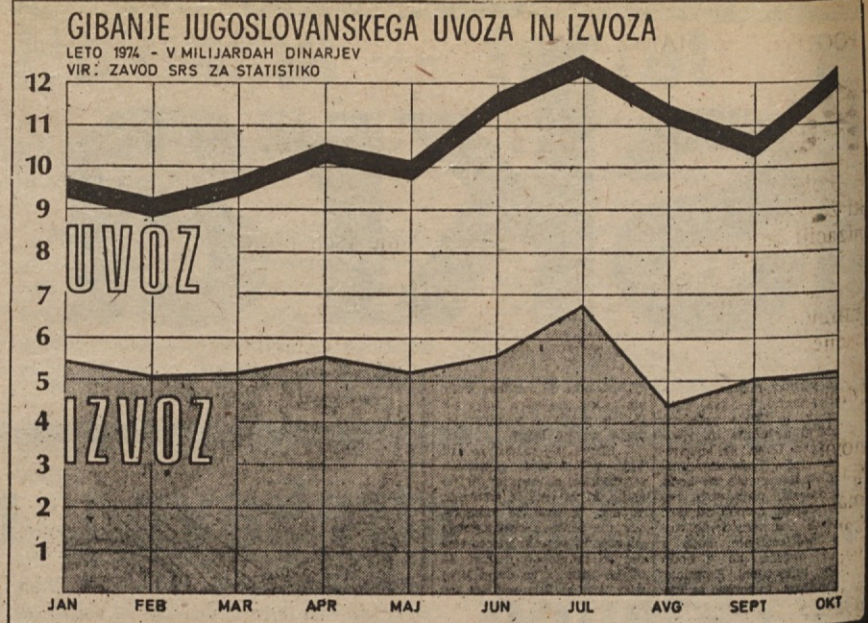
— prizadevajo si, da vodilnih in drugih odgovornih mest ne zasedajo ljudje, ki so delovali ali delujejo proti samoupravnemu socializmu, ljudje, ki so storili, ali omogočili kaznivo dejanje,

— sodelujejo z državnimi organi ali pristojnimi za področje varnosti, kadar gre za preprečevanje in odstranjevanje družbeno negativnih pojavov.

Da bi lahko v praksi te naloge tudi uresničili, jih je treba v statutih in internih aktih pravno opredeliti in sprejeti tako, da vsak posameznik ve, kaj je njegova naloga na tem področju. Od tega, kako bodo ta določila opredeljena in izpolnjena v statutih DOZD in TOZD, je vedno odvisna bodoča družbena aktivnost delovnih ljudi na področju družbene samozaščite, kot osnovi varnostnega sistema, bistvenega pomena.

Zato naj teh nekaj misli prispeva k uresničevanju sprejetih načel o družbeni samozaščiti ter njeni praktični uporabi.

J. P. T.

Sodobno osvajanje tržišča

Kadar proizvajalec osvoji prodajalca, je napol prodril do kupca. To je posebno važno ob lansiranju novega izdelka. Treba se je spustiti v borbo za pozornost, za naklonjenost. Če ima veletrgovina na primer 40.000 različnih izdelkov, je treba torej najti prostor in zanimanje še za 40 tisoč in prvega.

Sredi decembra bo prišel na tržišče nov brivnik Iskra Braun Synchron. Ima novo elastično platinirano mrežico, v kateri je 2.500 preštudiranih odprtinc (napravljenih z elektrogalvanskim postopkom). Novi aparat istočasno pobere do korena kratke in dolge dlake. Ohišje je iz praktično neobčutljive plastike. Skratka: „Nova zvezda med brivskimi aparati“.

Kljub tradicionalni kvaliteti brivnikov iz kooperacije Iskra-Braun in navzlic novim prednostim bi bilo naivno pričakovati, da bodo kupci po novem aparatu kar planili. Najprej je treba pridobiti trgovca, ga seznaniti, motivirati. Temu namenu je služil „Krog — Portorož 74“, kamor je bilo

Tudi Andjelka Frkalj, ki v zagrebški Nami nabavlja naše brivnike, se je na portoroškem zboru seznanila z značilnostmi novega brivnika Synchron.

povabljenih blizu sto predstavnikov večjih trgovin v Jugoslaviji in naših trgovskih zastopnikov.

Pri organizaciji Kroga so sodelovale službe marketinga, direkcija domačih trgov, široka potrošnja in predstavniki Brauna. Zbor je bil 14. in 15. novembra in udeleženci so se seznanili s prodajnimi perspektivami Iskre, posebno pa še seveda s tehničnimi in poslovnimi značilnostmi novega brivnika. Za olajšanje malce napornega delovnega programa je bilo poskrbljeno tudi za sprostitev, s čemer je bila dosežena zelo harmonična vskladitev med „koristnim“ in „prijetnim“ delom zbora.

Prepričani smo, da bo „Krog Portorož 74“ obrodil bogate rezultate, posebno še, če bo tudi nadaljevanje akcije z lansiranjem novega brivnika Synchron potekalo po programu, če bodo naši potniki znali in hoteli poskrbeti za uveljavljanje novega izdelka v vsej trgovski mreži. Prepričani smo tudi, da bi veljalo tako akcijo sprožiti tudi za kako drugo skupino naših izdelkov.

Že doslej je marketing IC izvedel nekaj zelo uspešnih propagandnih akcij, ki so rodile tudi zelo otipljive prodajne uspehe.

Mirko Hrovat

ISKRA — SPREJEMNIKI, SEŽANA

Večji ugled

„Sežanska tovarna radijskih sprejemnikov postaja močan subjekt sežanskega gospodarstva,“ je poudaril direktor tovarne Stanislav Pavlin, ob priliki obiska naših novinarjev v Sežani, 6.11.1974. „Iskra-Sprejemniki ima vedno večji ugled tako v sami Občinski skupščini kot tudi v koprski banki, saj redno in sproti poravnava vse svoje tekoče obveznosti, in ne samo to, pripravljase celo na ekspanzijo — prenosom dela proizvodnje na nerazvita področja Krasa.

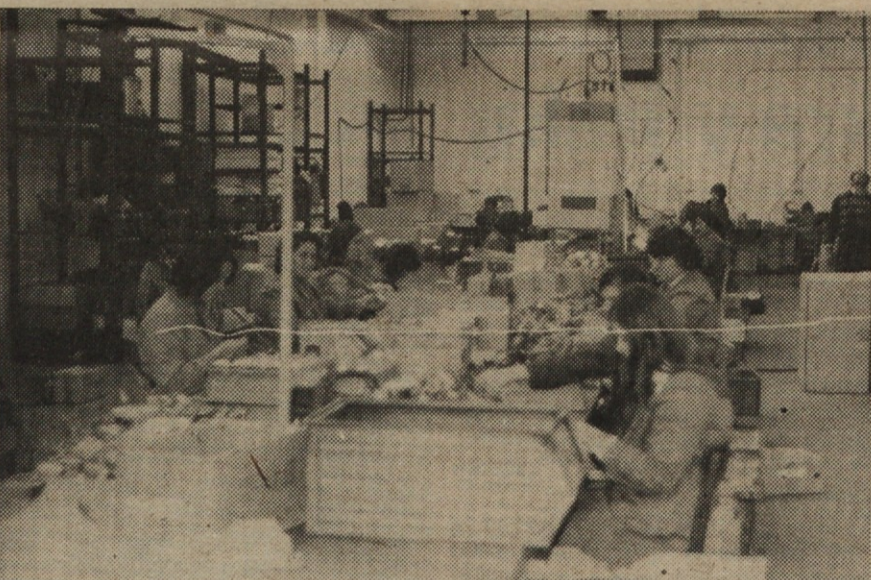
Naši delavci sodelujejo tako v občinskih forumih, v forumih družbenopolitičnih organizacij kot tudi v bančnih organih, kar vse priča o naši močni uveljavitvi in novem, zdravem ugledu tovarne.

Menim, da je sedaj, ko spet trdno stojimo na svojih nogah, ko je tovarna spet v celoti zdrava, ravno pravi čas, da se tega zave celotni delovni kolektiv! Naši delavci so resnično lahko ponosni na svojo tovarno, saj je njena ozdravitev dejansko rezultat požrtvovalnega dela vseh delavcev tovarne ob ustrezni finančni pomoči združene Iskre. Pred petimi leti je bila tovarna vredna 200 S M din, dočim danes s ponosom ugotavljamo, da je vrednost porasla na 1,5 milijarde starih din. Kot taka tovarna postaja nosilec industrializacije na Krasu, ki želi dati ljudem kruh, skupnosti pa sredstva za nadaljnji razvoj. Proizvodnja kvalitetnih, sodobnih in tržno zanimivih izdelkov iz področja za-

bavne elektronike, to je program te tovarne in njena poslovna politika!“

Načrti delovnega kolektiva Sprejemniki, Sežana za naslednja leta so smeli, vendar realni. Pri tem želimo vsi delavci Iskre, da jih kolektiv uspešno izpolni, kar bo vsekakor v korist tako samim proizvajalcem, Iskri in kupcem naših kvalitetnih proizvodov.

Igor Slavec

Delo v novi proizvodni hali, nedavno pogoreli, se postopno normalizira. Po požaru so jo očistili, prebelili in znova usposobili za proizvodnjo.

Proizvodnja ZP v oktobru 1974

	v 000 din			Odnos m. r. do mes. pl.	Odnos r. I.-X. do let. pl.	Odnos r. I.-X. do pl. I.-X.	Odnos r. I.-X./74 do r. I.-X./73
	IZPOLNITEV I-X/73	I-X/74	mesečna r.				
Elektromehanika	636.808	776.432	90.831	88,1	73,4	90,2	121,9
IEZE	344.446	446.692	43.790	74,9	70,8	87,2	129,7
EMO	289.982	321.123	36.341	81,4	70,4	85,2	110,7
Sprejemniki	83.666	107.997	14.781	103,2	72,1	87,5	129,1
Aparati	158.435	211.471	23.966	98,4	80,8	99,1	133,5
Avtoelektrika	179.762	196.846	24.097	93,0	65,2	78,7	109,5
Elektromotorji	117.230	132.892	14.968	96,1	74,3	90,9	113,4
Naprave	44.722	39.671	5.540	140,6	69,3	80,5	88,7
Elektronika	23.127	25.766	2.359	42,8	44,3	52,4	111,4
Kondenzatorji	77.423	92.386	8.983	82,0	82,1	98,8	119,3
Instrumenti	41.631	63.051	5.228	64,8	77,1	95,2	151,5
Polprevodniki	47.264	68.544	7.560	58,8	58,1	74,1	145,0
Usmerniki	48.438	81.265	11.823	173,3	103,9	125,8	167,8
Gosp. aparati	102.918	117.362	15.808	129,5	81,8	98,9	114,0
Ind. oprema	12.172	16.985	1.828	123,4	95,6	114,7	139,5
Antene	7.954	11.260	1.415	93,6	75,6	92,6	141,6
Baterije Zmaj	60.294	55.288	5.465	76,9	74,1	89,8	91,7
Orodjarna	10.408	12.273	969	59,2	68,4	83,6	117,9
Tovarne skupaj	2.286.680	2.777.304	315.752	88,1	72,9	89,0	121,5
IRI	70.208	69.307	10.447	115,6	69,7	85,2	98,7
Commerce	63.879	101.606	13.605	136,7	90,9	116,5	159,1
— proizv. dej.	269.147	324.399	34.332	97,5	85,4	105,0	120,5
— inženiring	3.291	3.867	387	100,3	83,4	100,2	117,5
CAOP							
Skupne službe skupaj	406.525	499.179	58.771	107,6	83,8	103,7	122,8
ZP ISKRA	2.693.205	3.276.483	374.523	90,7	74,4	91,0	121,7

Pomen in vloga Iskrine banke

Poleg poslovnih bank in hranilnic, ki že delujejo v sedanji poslovni organizaciji bank, smo v zadnjem obdobju priče tudi ustanavljanju tako imenovanih internih bank. Zanje se sporazumno dogovarjajo temeljne organizacije združenega dela, ki so med seboj povezane s proizvodno-tehničnimi in tržnimi interesi.

Takšno interno banko bomo ustanovili tudi v okviru združenega podjetja Iskra. O tem smo se pogovarjali z mandatarjem za ustanovitev Iskrine banke in pomočnikom glavnega direktorja Iskra Commerce Ilijo Medicem.

Kaj je Iskra pripeljala na misel, da ustanovi lastno banko?

„Pobude in želje, da bi ustanovili interno banko, so se začele porajati v zadnjem petletnem obdobju. Bile so pač v neposredni odvisnosti od trenutne likvidnosti podjetja. Prav zaradi te občasne nelikvidnosti so želela imeti podjetja tako organiziran plačilni promet, da ne bi bilo prelivanja denarja med posameznimi organizacijami. Številne organizacije v Iskri so bile namreč prepričane, da poteka to prelivanje nenadzorovano in v njihovo škodo. To je bil pravzaprav glavni vzrok, da so začeli nekateri premišljeavati o ustanovitvi interne banke.“

Kaj pa Iskra Commerce?

„IC v obstoječi organizacijski obliki ni mogel zadostiti tem zahtevam, saj je bil zaradi kupoprodajnega odnosa, vzpostavljenega med delovnimi organizacijami Iskri in IC permanenten dolžnik delovnih organizacij in s tem odgovoren za njihovo likvidnost ne glede na dejanski dotok denarja.“

Obstaja še kakšen drug motiv za ustanovitev interne banke?

„Poglaviten smoter ustanovitve interne banke je seveda tudi v povečani stopnji integriranosti finančnih sredstev TOZD. Ta smoter je opredeljen z dvema osnovnima zahtevama, in to s pospešitvijo obtoka sredstev in z združevanjem prostih sredstev TOZD zaradi zagotavljanja skupnih potreb za enostavno in razširjeno reprodukcijo.“

Pri ustanavljanju interne banke je v veliki meri prisoten tudi ekonomski interes temeljnih organizacij, da zmanjšajo stroške povezane z obtokom denarja in angažiranjem finančnih sredstev v procesu reprodukcije.

Kakšna je povezanost med nastajajočo branžno organizacijo Iskri in ustanovitvijo interne banke?

„Šele predvidena organizacijska oblika, to je formiranje temeljnih organizacij združenega dela in njihovo

povezovanje v branžne industrije, ki bodo prevzela v polnem pomenu izvajanje vseh poslovnih funkcij in s tem tudi odgovornost za svoj gospodarski položaj, pogojuje oz. zahteva ustanovitev primernejše oblike organiziranosti plačilnega prometa. Tako naj bi Iskrina banka opravljala bančni servis za koristnike družbenih sredstev na najbolj racionalen način, ne bo pa nosila odgovornosti za likvidnost temeljnih organizacij združenega dela. To pa je hkrati tudi bistvena razlika v primerjavi z dosedanjim prakso, saj je Iskra Commerce do sedaj v nekem smislu opravljal nalogo plačilnega prometa, ter bil hkrati zaradi dolžniškega odnosa odgovoren tudi za likvidnost delovnih organizacij.“

Torej bo Iskrina banka povsem nevtralna?

„Lahko bi rekel. Nevtralna bo pri uresničevanju plačilnega prometa, vendar bo opravljal nalogo internega financiranja. To financiranje bo potekalo po bančnem načelu, kar pomeni, da bo plasirala samo tisti del sredstev, ki bodo trenutno prosta.“

Kakšne naloge čakajo sedaj delovne organizacije pred podpisom samoupravnega sporazuma o prenosu tržno-finančnih funkcij?

„TOZD se bodo morale odločiti, za kakšen finančni sistem se bodo izjasnile v samoupravnem sporazumu, to je sporazumu, v katerem bodo združevale delo in sredstva. V tem sporazumu bo predvsem pomembno to, kako bo urejen njihov medsebojni status, kakšna bo oblika knjigovodstva ter kje in kako bodo vodili interni žiro račun.“

Ali bo interna banka organizirana kot TOZD?

„Ne. Iskrina banka bo le del skupnih finančnih služb temeljnih organizacij združenega dela, ki so združene v SOZD Združenega podjetja Iskra. Naj poudarim, da bodo odnosi z ustanovitelji banke urejeni s posebnim sporazumom.“

S katerimi sredstvi pa bo razpolagala interna banka?

„Razpolagala bo z združenimi sredstvi in drugimi sredstvi, ki jih bo pridobila iz drugih finančnih institucij. Torej z denarjem ustanoviteljev in z izposojenim denarjem.“

Na kaj bo osredotočeno poslovanje banke?

„Na prvem mestu bi omenil, da je glavni smoter ustanavljanja banke povečanje stopnje integriranosti finančnih sredstev Iskrinih TOZD. Ta smoter je motiviran z naslednjimi tremi osnovnimi zahtevami:

delovnih organizacijah razvijali sistem nagrajevanja ali delitve po delu. Tu so predpisani nekateri elementi iz družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov in ker tega sistema nismo razvili, se je pokazala druga stran problemov – dobili smo uravnilovko, je dejal Špiljak. Nadalje je poudaril, da moramo, bolj jasno kot do zdaj podpreti vse tisto, kar izboljšuje rezultate dela in uvesti jasnejše kriterije in merila za nagrajevanje dela, ne le diplom in delovnega staža. S spremembo družbenih dogovorov in sporazumov moramo določiti kriterije za vse zaposlene, ne pa samo za tiste delavce, ki delajo po normi.

Špiljak je nadalje poudaril, da smo pri prizadevanju, da bi spremenili odnos med družbenim in osebnim standardom, dosegli dobre rezultate, vendar pa družbeni standard še vedno zaostaja za osebnim. V prihodnje si moramo prizadevati za razvoj družbenega standarda, predvsem v pogojih omejene porabe, ki nas še čaka.

Po njegovih besedah smo največ uspehov dosegli v stanovanjski politiki, tako po številu zgrajenih stanovanj kot tudi po spremembah pri dodeljevanju stanovanj delavcem, kar smo dosegli z akcijo ZK in sindikatov. Kljub vsemu ima okoli 500.000 družin v naši državi slabo stanovanje, ali pa ga sploh nima. Z ozirom na otežen položaj moramo prihodnje leto storiti vse, da ne bi upadel tempo stanovanjske izgradnje, saj brez znatno večjega obremenjevanja gospodarstva obstaja na tem področju tudi druge rezeve, s katerimi bi lahko preprečili nezadovoljevanje stanovanjske izgradnje, je ob koncu dejal Mika Špiljak.

– pospeševanje cirkulacije denarnih sredstev,
– združevanje prostih denarnih sredstev TOZD zaradi zagotovitve skupnih potreb za enostavno in razširjeno reprodukcijo,

– uporaba dela a vista sredstev TOZD, ki so bila v dosedanjem bančnem sistemu združenega dela odtujena.“

Ali bi, prosim, povedali kaj o vlogi interne banke?

„Banka bo vsekakor pozitivno vplivala na hitrejši obtok denarja, in to tako, da bo vključevala dnevne viške na žiro računih suficitarnih organizacij združenega dela v zbirni žiro račun pri interni banki in njihovi porazdelitvi na deficitarne organizacije združenega dela. Z medsebojnim dogovorom naj bi se ustanovitelji pogovorili o načinu kroženja dnevnih viškov denarja. To medsebojno dnevno kroženje bi slonelo na ekonomski stimulaciji, ki naj bi delovala v smeri odprave slabega gospodarjenja s sredstvi. Vplivala naj bi tudi na čimboljšo likvidnost posameznih organizacij, na čimbolj ugodne poslovne sporazume z zunanjimi partnerji pri preskrbi z dodatnimi sredstvi za uresničitev enostavne in razširjene reprodukcije TOZD ter branžne industrije kot celote. Na ta način bodo zagotovljeni tudi enotni pogoji zunanjega kreditiranja za vse ustanovitelje banke, s tem pa bo banka nenazadnje vzpostavila tudi trdnjše poslovne odnose med zunanjimi finančnimi institucijami in združenim delom v Iskri.“

Še vprašanje. Kakšna bo vloga interne banke v sedanjem obdobju združevanja Iskri in Gorenja?

„Menim, da je združevanje dela in sredstev na teh načelih eden izmed osnovnih predpogojev za lažjo ugotovitev integracijskih procesov, ki jih pred nas postavlja nova ustava. Zato mislim, da bo interna banka, če bo seveda dobila pravilno mesto v Iskri oz. SOZD Združenih podjetij elektrokovinske industrije, lahko omogočila hitrejšo povezovanje in vplivala na zgladitev v današnjem trenutku prisotnih in nepotrebnih odporov.“

ERRARE ...

V zvezi z javno obdolžitvijo avtorja programov za izračun štipendij – CAOP kot izključnega krivca za nastalo zamudo pri obračunu in izplačilu štipendij za mesec oktober 1974, smo dolžni štipendistom povedati, kako so se dogodki pri obračunu za mesec oktober 74 odvijali ter katere aktivnosti in v kakšnem zaporedju sledijo pri rednem mesečnem obračunu štipendij.

Pri obračunu štipendij za mesec oktober 74 so se dogodki odvijali takole:

1. Dokumentacija, ki je bila precej obsežna, je bila dostavljena v luknjanem obdobju po 1. oktobru, t.j. teden dni pozneje od dogovorjenega roka in je bila zaradi tega izključena šele 15. oktobra.

Obsežno dokumentacijo za mesec oktober je pogojeval pričetek novega šolskega leta za študente. To je čas, ko se pojavlja množična zahteva po spremembi podatkov o „starih“ štipendistih, poleg tega pa je treba registrirati podatke za „nove“ štipendiste.

Zakasnitev pri prenosu spremenjenih in novih podatkov o štipendistih na medij za računalniški vhod – kartico, je nastala zaradi tega, ker je ta

Iz enega izmed oddelkov montaže v tovarni elektronskih naprav.

J. Čebela predsednik časopisnega sveta

Časopisni svet „Iskre“, našega tedenskega glasila, ki ga je imenovala skupščina ZP, se je 11. novembra prvič sestala. Sestanek je v odsotnosti predsednika skupščine Vladimira Logarja vodil njegov namestnik Peter Kavčič. Po njegovih uvodnih besedah je časopisni svet kot samoupravni organ glasila „Iskra“ izvolil za njegovega predsednika Jožeta Čebela, predsednika sindikalne konference ZP Iskra in Rudija Rakovca iz TOZD Avtomatika za njegovega namestnika.

Časopisni svet je nadalje sklenil predlagati skupščini ZP sestavo novega uredniškega odbora, ki naj bi ga sestavljali: kot glavni urednik Bogdan Mohor, sekretar skupščine ZP, kot odgovorni urednik Igor Slavec, dosednji glavni urednik, predstavnik družbenopolitičnih organizacij, predstavniki branžnih organizacij, ki jih bodo imenovali samoupravni organi branž ter poklicni novinarji glasila. Novi uredniški odbor naj bi prevzel dolžnosti z novim letom.

V nadaljevanju sestanka sta zbranim nekaj besed o pomembnosti internega glasila in obveščanju kolektiva povedala Dušan Rebolj, predstavnik ZSS in Boštjan Barborič, pomočnik generalnega direktorja ZP Iskra za stike z javnostjo.

Časopisni svet „Iskre“ je slednjič sprejel naslednje akte: Temeljna vsebinska zasnova časopisa „Iskra“, Pravilnik o urejanju pravic in obveznosti delavcev glasila, uredniškega odbora in izdajatelja, akt o urejanju odnosov med izdajateljem in časopisom, določilo o javnem odgovoru ter listo honorarjev za sodelavce časopisa.

Jože Čebela, predsednik sindikalne konference ZP, je postal tudi prvi predsednik časopisnega sveta „Iskra“.

ISKRA – AVTOELEKTRIKA, NOVA GORICA

Ugodna ocena naše prodaje

Za vse mesece letošnjega leta je značilno, da poteka prodaja izdelkov enakomerno, nad pričakovanji in da pri pošiljkah velikokrat ne uspemo spoštovati rokov dobave.

Tovarne osebnih vozil, kamionov in traktorjev, ki so naš največji upce, proizvajajo v večjem obsegu kot lani. Trgovska mreža, ki se pri IC oskrbuje

z rezervnimi deli za naše izdelke, pa stalno urgira dobave.

Prvi vtis o letošnjem pojavu zelo ugodnih tržnih razmer preseneča, saj vsa avtoindustrija v Evropi in drugod znižuje proizvodnjo, ker so tržišča prenapolnjena. Pojav postane razumljiv, ko ugotovimo:

– da domača avtoindustrija proizvaja s polno zmogljivostjo v želji, da bi z večjo proizvodnjo ublažila težko breme višjih cen materiala, energije in sredstev za proizvodnjo, po drugi strani pa pospešuje prodajo vozil s kreditiranjem in si izjemno prizadeva za povečanje izvoza;

– da so inozemski proizvajalci zaradi krize na lastnih tržiščih usmerjeni odločno v izvoz, da pa je vrednostni obseg njihovega izvoza na naš trg pogojen z enakim obsegom nakupa na našem trgu;

– da je domača trgovina v veliki meri izgubila gospodarsko osnovo in interes za uvoz rezervnih delov, ter zahteva naše izdelke in rezervne dele.

Pri takih razmerah na prodajnem trgu smo uspeli zadovoljivo rešiti problem prodajnih cen, finančna operativa pa zagotoviti dotok plačil.

Proizvodnja, otežkočena zaradi neugodnih razmer v oskrbi energije, repromateriala, sredstev za proizvodnjo ter drugih okoliščin, ni dohajala potreb prodaje.

Tako smo do konca septembra dosegli približno 68% prodajnega načrta za leto 1974 ter praktično razprodali zalogo.

Kaj nam bo prineslo leto 1975?

Ocene in načrti naših kupcev so vzpodbudni. Seštevek potreb znaša preko 40 milijard S din. K temu je potrebno še reči, da moramo že več let odklanjati potrebe nekaterih domačih in inozemskih kupcev, ker nismo doslej imeli dovolj proizvodnih zmogljivosti, ali pa ker nismo še začeli izdelovati izdelkov, ki jih potrebujejo.

Veliko olajšanje bo nova tovarna malih zaganjalnikov, prav toliko pomembna bo osvojitve novega 12 in 24 voltnega zaganjalnika 4 konjskih moči in zaganjalnika 1,8 KM (tipi zaganjalnikov s sistemom prodaje pastorka, kot pri malih zaganjalnikih) ter izdelava več variant alternatorjev.

Nad optimizmom prodajnih možnosti je sicer senca svetovne krize v avtoindustriji, vendar bi morali ne glede na to čimprej doseči cilje in si tako razširiti področja prodaje tudi z novimi izdelki.

Naše tržišče je še nenasičeno, avtoindustrija je odločena izpolnjevati sistem kreditiranja prodaje vozil, zato naj bi se obseg prodaje v letu 1975 za nekaj odstotkov celo povečal s tem pa tudi prodaja naših izdelkov.

LUDVİK JELINČIČ

Spodbujati nagrajevanje, ki bo izboljšalo rezultate dela

Potem, ko je predsednik sveta ZSJ Mika Špiljak na 4. kongresu sindikatov BiH orisal sedanji zapleteni gospodarski položaj, ki je dejal, da bomo zaradi naših in svetovnih gospodarskih gibanj in zaradi svetovnega energetskega položaja letos imeli visok plačilni ga položaj skoraj v vseh evropskih državah, kar pa sam položaj še bolj zapleta. Računati moramo s številnimi omejitvami v gospodarskem razvoju, predvsem v uvozu, prav tako pa moramo računati tudi, da se bodo prednosti v investicijski izgradnji zmanjšale. Še bolj se moramo osredotočiti na primarne in bazične zadeve, kot so npr. surovine, hrana in energetika. Ponovno moramo začeti z varčevanjem.

Na takšne razmere, na težji položaj, moramo pripraviti tako sebe, kot tudi celotno sindikalno organizacijo, da nas težji pogon ne bi iznenadili in da nas ne bi našli nepripravljeni. Če hočemo celoten položaj prebroditi, moramo rešiti celo vrsto vprašanj. Predvsem moramo uvesti in izdelati jasne ukrepe za večjo storilnost v proizvodnji, za večji dohodek in za višje osebne dohodke.

Pred nekaj leti pri nas nismo imeli razvitega sistema delitve po delu, zato so nastajale nevzdržne socialne razlike z vsemi političnimi posledicami, ki izhajajo iz tega. Zdaj pa smo dosegli družbene dogovore in samoupravne sporazume, s pomočjo katerih smo rešili socialne razlike in v odnose uvedli veliko dela in stabilnosti. Vendar pa nam s temi družbenimi dogovori v daljnji akciji ni uspelo, da bi v

Ukrepi za izboljšanje stanja

5. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA ELEKTROMECHANIKE

15. novembra je bilo v prostorih sindikata Elektromehanike 5. zasedanje DS. V prvi točki dnevnega reda so navzoči poslušali poročilo o izpolnjevanju sklepov s prejšnjega zasedanja. Sklep s tega zasedanja, da Elektromehanika ne pristopi k podpisu sporazuma o izgradnji Rekreacijskega centra Iskre v Pineti pri Novigradu, zato ker se je večina TOZD na svojih DS odločila, da ne pristopa k sporazumu. Glavni razlog za ta sklep je pomanjkanje finančnih sredstev v Elektromehaniki.

Nato je v drugi točki dnevnega reda podal poročilo o devetmesečnem poslovanju Slavko Fatur, direktor ekonomsko-finančnega področja. Poudaril je, da se je letošnje poslovanje odvijalo pod posebnimi pogoji, saj smo pričeli negativnemu finančnemu rezultatu. Izredno so se namreč povišale cene reprovov, surovin in energetskih virov na svetovnih tržiščih. Inflacija je vsesplošen pojav. Na področju telefonije je stekla proizvodnja elektronskih avtomatskih telefonskih central Metaconta 10-C, katerih prodaja jugoslovanskemu PTT omrežju in tujim kupcem ni urejena zadovoljivo. Močno je znižan izvoz elementov za podjetje Siemens v Italiji zaradi tamkajšnjih problemov, določene težave pa povzročajo tudi nezadovoljiva kvaliteta nekaterih sestavnih delov iz Iskrine proizvodnje. Zakonske obveznosti so letos izredno narasle, ravno tako pa tudi cene uslug kooperantov. Ostanek dohodka je tako dokaj manjši in ne zadostuje za rentabilno poslovanje. Ker je letos proizvodnja za 40 % večja od lanske, se je povečala tudi poraba materiala (ki je hkrati veliko dražji kot lani). Obratnih sredstev pa ni sorazmerno dovolj, saj povečana akumulacija ni bila usmerjena v proizvodnjo. Kljub tako velikemu povečanju obsega proizvodnje in le 7 % zvišanju števila zaposlenih pa spričo vseh zgoraj navedenih težav Elektromehanika ne dosega pričakovanih poslovnih rezultatov. Zato so prisotni člani DS po razgibani razpravi predlagali in sprejeli vrsto ukrepov za izboljšanje trenutnega stanja v OZD, ki jih objavljamo v današnji številki.

SKLEPI

5. ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA PODJETJA z dne 15. novembra 1974

Delavski svet je obravnaval poročilo o 9-mesečnem poslovanju podjetja in ga v celoti potrdil.

Po 19 letih dela v Elektromehaniki se je invalidsko upokojila Milka Konc v oddelku termoplastike.

(Nadaljevanje s 3. strani)

štipendistih, ki ima poleg kronološkega dokumentiranja sprememb podatkov, tudi namen, da naročnik preveri pravilnost registriranja sprememb podatkov. Pravilno zajeti osnovni podatki pa so seveda predpogoj za pravičen dokončen obračun, ki se izvede v drugi fazi.

Druga faza pa vsebuje obračun in nakazilo štipendije po pošti preko banke na izbrani naslov štipendista.

3. V mesecu oktobru je bila prva faza ponovljena zaradi napak, ki so po normalni - prvi obdelavi prve faze obstojale v datoteki z osnovnimi podatki o štipendistih in katerih vzrok je bil v napakah pri izpolnjevanju dokumentacije, luknjanju kakor tudi napake v programu.

Rezultat poslovanja:
Realizacija proizv. in storitev 891,782.068,08 din
Realizacija mater. in odpadkov 13,956.323,65 din
Izredni dohodki 20,069.482,03 din

— CELOTNI DOHODEK	925.807.873,76
— PORABLJENA SREDSTVA	685.607.202,53
— DOHODEK	240.200.671,23
— POGODBENE OBVEZNOSTI	38.574.465,31
— ZAKONSKE OBVEZNOSTI	30.259.935,61
— OSEBNI DOHODKI	209.278.191,20
— OSEBNI PREJEMKI	2.547.936,71
— SKUPAJ PORABLJENI DOHODEK	280.660.528,83
— IZGUBA	— 40.459.857,60

Zaradi negativnega rezultata poslovanja v obravnavanem obdobju, je delavski svet sprejel naslednje ukrepe:

1. Vložiti vse napore, da se plan proizvodnje v vseh tovarnah čim boljše doseže in prvenstveno realizira akumulativno in konjunktorno proizvodnjo.
2. Zaustaviti novo zaposlovanje, razen za nujno potrebna strokovna delovna mesta.
3. Nedopustno je pošiljanje delavcev domov za 70 % nadomestilo OD, temveč je potrebno v primerih izpada nekega izdelka zagotoviti delavcem drugo delo.
4. Oceniti upravičenost dela na domu in honorarnega dela ter odnose s kooperanti in pregledati upravičenost posameznih del.
5. Uskladiti prodajne cene s splošnim povečanjem cen materiala in gibanjem OD.
6. Izboljšati likvidnost z dodatnimi krediti, boljše izterjavo in avansi in zagotoviti potrebna obratna sredstva.
7. Vodstvo podjetja, vodstva tovarn in področij morajo takoj pripraviti jasen program akcij za rešitev sedanjega stanja in izdelati konkretne naloge za normalizacijo poslovanja. O tem je treba pravilno informirati člane delovne skupnosti in jih tudi vnaprej redno obveščati o doseženih fazah normalizacije.
8. Oceniti investicijske programe in tekoče investicije, predvsem s stališča rentabilnosti.
9. Oceniti odnose z Iskra Commerce glede rabatov in provizij.
10. Oceniti in razčistiti odnose s firmo BTM Belgija.

10. Omejiti porabo stroškov, ki niso nujno potrebni.

11. Povečati odgovornost vodilnih in vodstvenih delavcev oziroma vseh članov delovne skupnosti.

Delavski svet bo na svojem prihodnjem zasedanju pregledal realizacijo posameznih točk tega sklepa.

Delavski svet je potrdil PLAN PROIZVODNJE ZA LETO 1975, ki je po obsegu proizvodnje večji od letošnjega za 15 %, vrednostno pa za 27 %.

Delavski svet zadoljuje koordinacijska področja, da vsako za svojo dejavnost izdela potrebne analize za realizacijo planirane proizvodnje v prihodnjem letu, ki naj se predloži k predlogu gospodarskega plana za leto 1975.

Delavski svet je potrdil PLAN IZVOZA za leto 1975.

Delavski svet je pregledal sklepe posameznih delavskih svetov TOZD, ki so sklepali o pristopu k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za financiranje izgradnje in ureditve rekreacijskega centra ZP Iskra v Pineti.

Za pristop k navedenemu sporazumu so se odločile naslednje TOZD:

- tovarna ATC
- tovarna ERO
- koordinacijska področja

Proti pristopu so bile naslednje TOZD:

- tovarna števec
- tovarna stikal
- tovarna mehanizmov
- tovarna TEA
- tovarna VEGA
- enota družbenega standarda

Na podlagi navedenih rezultatov delavski svet ugotavlja, da Elektromehanika ne pristopa k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za financiranje izgradnje rekreacijskega centra ZP Iskra v Pineti.

Delavski svet je sprejel sklep o razpisu volitev članov delegacij za zbere uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Razpišejo se volitve članov delegacij v TOZD Iskre Elektromehanike Kranj, ki bodo delegirale delegate v zbere uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti v občinah, kjer je njihov sedež poslovanja, in sicer za: osnovno izobraževanje, kulturo, zdravstvo, otroško varstvo in socialno skrbstvo v občinah ter za raziskovalno dejavnost v SR Sloveniji.

Volitve bodo v četrtek, dne 5. decembra 1974.

V volilno komisijo za izvedbo volitev se imenujejo:

Janez Kristan — predsednik, Milena Kavčič — član, Polde Gregorčič — član, Možina Alojz — namestnik, Francka Tronkar — namestnik, Franjo Novak — namestnik.

Za pripravo volilnih imenikov se imenuje komisija v sestavi:

Franc Orel, predsednik, Ivan Okorn, član, Jože Primožič, član.

Delavski svet je odobril 34 % letno stopnjo amortizacije za licenco za proizvodnjo bastlerskega vrtnega stroja firme SKII, katere nabavo je potrdil na svojem zasedanju dne 5.5.1973.

Delavski svet je sklenil, da delovna organizacija, v skladu z 29 čl. zakona o amortizaciji (Ur. list SFRJ, št. 16/74) ter odloka o delu v izmenah oziroma intenziteti uporabe osnovnih sredstev, ki ustreza njihovi uporabi v določenem številu izmen (Ur. list SFRJ, št. 35/74), uporablja vsa osnovna sredstva v eni izmeni, razen: v dveh izmenah:

- termoelektrane in toplotne — amortizacijska skupina 69 in ustrezno temu gradbene objekte, ki so: kalorična centrala z inv. št. 16877 in tovarniški dimnik z inv. št. 16875
- toplotni s termično izolacijo in pripadajočo aparaturom amort. skupina 29 a
- osebni avtomobili — amort. skupina 42 a

v treh izmenah:

- parni kotli in plinski generatorji — amort. skup. 60
- nadzemsko omrežje s transformatorskimi postajami — amort. skup. 22
- kabelski vodi za močan tok — amort. skup. 23
- TT linije, kablji in kabelska kanalizacija — amort. skup. 24 a

Za osnovna sredstva, uporabljena v dveh izmenah, se uporablja povečana minimalna stopnja amortizacije za 25 %, za osnovna sredstva, uporabljena v treh izmenah pa za 50 %.

Tovarno ATC na Laborah je 20. novembra obiskal novoimenovani romunski ambasador v Jugoslaviji.

ISKRA — AVTOELEKTRIKA, NOVA GORICA

Nova tovarna malih zaganjalnikov

Investicijski program za modernizacijo in povečanje proizvodnje malih zaganjalnikov je bil izdelan 1971. leta. Težave zaradi potrebnih sredstev, posebej deviznih, so prestavile začetek gradbenih del na leto 1972.

Predračunska vrednost investicije ob prijavi službi DK je znašala din 116,720.500,00 in sicer za osnovna sredstva din 79,175.000 in za obratna sredstva din 37,545.000 din.

Struktura predračunske vrednosti osnovnih sredstev je bila naslednja:

gradnja	din 12,290.000
domača oprema	din 15,450.000
uvozna oprema	din 34,550.000
carina in ostali stroški	
uvoza	din 14,490.000
ostalo	din 2,395.000

Med gradnjo smo bili deležni raznih sprememb na področju devizne poli-

tike (devalvacije domače valute oz. revalorizacije tujih valut), odnosov v gospodarstvu tako doma kot tudi v tujem in sicer z nenehnim povečanjem cen zaradi inflacije, ki je pogojena z določeno mero recesije.

Zaradi teh vzrokov se je predračunska vrednost osnovnih sredstev povečala za din 12,000.000 tako, da znaša na dan 30. 9. 1974 vrednost osnovnih sredstev din 91,195.000.

Izvajalci del so bila naša ugledna podjetja in sicer:

Gradbena dela so bila poverjena SGP „GORICA“ iz Nove Gorice, instalacijsko montažna dela Industrijsko montažnemu podjetju iz Ljubljane in Elektro Gorici iz Nove Gorice, domačo opremo pa so preskrbeli jugoslovanska strojna podjetja. Pri uvoženih opremi so zastopana

(Nadaljevanje na 5. strani)

Po petnajstletnem delu je odšel v zaslužni pokoj Gezo Prosenjak, skladiščnik v Števcih.

Ker so parni kotli in plinski generatorji (amort. skup. 60) ter termoelektrane in toplotne (amort. skup. 69) odpisani, je treba glede na povečane amortizacijske stopnje znižati dosednji odpis in povečati poslovni sklad.

Odpisi se znižajo: parni kotli in plinski generatorji — amort. skup. 60 za din 48.149,53 termoelektrane in toplotne — amort. skup. 69 za din 25.652,62.

Delavski svet je odobril sklenitev pogodb s skladom Borisa Kidriča o sofinanciranju razvojnih nalog za leto 1974.

Ta vrednost predstavlja dotacijo, ki jo daje sklad Borisa Kidriča našemu podjetju.

Naloge, ki jih omenjeni sklad sofinancira, so iz rednega razvojnega programa podjetja.

Delavski svet je obravnaval predlog za pristop v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SRS in v tej zvezi sklenil naslednje:

1) Iskra Elektromehanika pristopa v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji.

2) Potrdi se predloženi samoupravni sporazum o združevanju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije v Sloveniji.

Delavski svet je sklenil, da za pomoč Kozjanskemu delamo še eno prsto soboto.

V zvezi s tem je delavski svet pooblastil glavnega direktorja, da odredi, katero prsto soboto bi glede na pomanjkanje obratovalnih sredstev

mogli delati. V kolikor ne bi bilo mogoče zagotoviti redne proizvodnje na prsto soboto v mesecu decembru, se delovna sobota za Kozjansko prenese v naslednje leto.

Delavski svet je odobril prekvalifikacijo in prenos sredstev iz Stanovanjske zadruge Iskra na sklad skupne porabe podjetja, in sicer 10.000 din (9.500 neizkoriščenih sredstev za individualna posojila in 500 din iz sredstev „Stražišče“).

Iz sklada skupne porabe naj se sredstva dodelijo sindikalni organizaciji, ki jih bo po sklepu odbora za družbeni standard dodelila Mersloviču Francu iz tovarne Vega, kot pomoč družini zaradi požara v stanovanju.

Delavski svet je razpravljal o problemu določenih članov delovne skupnosti, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo v občini Kranj, a gradijo lastne stanovanjske hiše izven območja kranjske občine in zaradi tega niso upoštevani pri razpisu, ki ga je samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj — enota za graditev sprejela dne 28. 10. 1974.

Delavski svet je sklenil, da vsi prizadejni člani morajo biti upoštevani pri tem razpisu, saj združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo v občini Kranj.

Da se v prihodnje izognemo podobnim situacijam, je treba to nepravilnost sistemsko rešiti. Zaradi tega se ta sklep posreduje skupščini občine Kranj, organom delavske kontrole Elektromehanike in delegatom skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti iz našega podjetja.

Kontrola kakovosti pri zahtevni sodobni tehnologiji čedalje pomembnejša

Obiskali smo našo tovarno telefonskih naprav na Laborah in se to pot pogo-
vorili z vodjo tehnične kontrole Rudijem Turkom in vodjo skupine za tehnolo-
gijo kontroliranja in načrtovanja naprav za kontrolo Silvom Seražinom.

„Kakšno je vaše delo in kako poteka?“

„Čeprav smo tehnična kontrola, kakor jo imamo tudi v vseh drugih tovarnah, je naše delo malce druga-
čno. To predvsem zato, ker pri nas izdelujemo naprave za profesionalno uporabo v manjšem številu enakih izvedb, za razliko od velikih serij izdelkov za široko potrošnjo v neka-
terih drugih naših tovarnah.“

Poudarim naj, da z našimi preskusi ugotavljamo, če je izdelek funkcijsko ustrezen in v primeru, da ni, tudi poskrbimo, da hibe odstranimo. V večini primerov to opravimo kar sami. Bistvo dela TK pri nas je funkcijsko usposabljanje izdelka, kar je poslednja montažna operacija, poleg preverjanja kakovosti. Naše delo se do določene meje da normirati.

Za nami in pred izročitvijo kupcu sledijo še montažna dela na mestu postavitve naprave.

Druge posebnost pa je pri tehnolo-
giji preskušanja. To predvsem po-
meni, da so naši poskusi obsežnejši in
zato dolgotrajnejši. Na primer: naš
postopek šteje lahko več tisoč faz.“

Tu nam je tov. Seražin postregel z zanimivimi podatki, ki jih navajamo v zgoščenih obliki.

„Pri našem delu imamo možnosti, da preskušamo naprave po delih ali v celoti ter da to delo opravimo, peš ali si pripravimo pripomočke – preskus-
ne naprave.“

Način dela, ki se je tekom leta ustalil pri nas, se razlikuje od načina, ki ga prakticirajo nekatera velika, nam sorodna podjetja. Mi preskušamo po delih in s posebnimi za ta namen izdelanimi napravami. Kaj tak pristop pomeni za nas, še nismo nikdar v ce-
loti ocenili, sigurno pa velike pri-
hranke pri času preskušanja, pri po-
trebnem prostoru in zanesljivosti.“

„So vaši sodelavci z delom in po-
goji pri delu zadovoljni?“

„Moram reči, da se z delom uspeš-
no prebijamo skozi zadolžitve, nismo
pa vedno kos količinam. Treba je
vedeti, da delavec, ki dela po normi,
ve, da je dnevno zadolžitev opravil, za
delavca v kontroli pa to ne velja. Pri
tem pa o OD še nismo nič rekli.“

Kar pa se pogojev pri delu tiče, nas
ovirata predvsem hrup in preprih!“

„Kaj je v vašem sektorju v tem
času najbolj aktualno?“

„Poleg prizadevanj, da čim več
prispevamo k doseganju planiranih
zadolžitve, smo vključeni tudi v pri-

zadevanja znotraj tehnične kontrole
podjetja. Področje kvalitete z novimi
sodelavci in novimi pristopi usmerja
dopolnjevanje služb kvalitete po
TOZD in področja samega tako, da bi
naše službe, v skladu z ustavo, bile
samostojne, kar pomeni tudi strokov-
no doraščanje nalogam v svojem delo-
krogu. Področje samo pa se mora
organizacijsko in kadrovske prilago-
diti nalogam, ki so v tako obsežnem
podjetju (po izdelkih in po tehnolo-
giji) vse zahtevnejše.“

Pogosto se nahajamo v zapletenih
situacijah zato, ker nimamo zadosti
dobro urejene dokumentacije. Po
našem mnenju sta temu vzrok po-
manjkanje ustreznih delavcev in pre-
skakovanje faz pri nastajanju novega
izdelka. Preprosto nimamo časa, da bi
določene konstrukcije zadosti pre-
verili in nato uredili dokumentacijo.
Poudarim naj še zgočo potrebo po
standardiziranju dognanih elementov
in konstrukcij, kar naj bi poenostavilo
dokumentacijo in potek pri realizira-
nju sprememb.“

„Kakšne so vaše izkušnje pri poslo-
vanju med TOZD znotraj podjetja?“

„Z razdelitvijo branže telekomu-
nicacij od nekdanje ene na več poslovno
zaključenih enot (TOZD) imamo pri
nas (ker smo finalisti) poslovanje, ki je
zahtevnejše od nekdanjega. Nekaj k
temu prispeva tudi dislokacija TOZD.
Omenim naj, da je čutiti pri proizva-
jalcih delov za telefonske naprave (ker
so domači – torej naši), da imajo do
kakovosti „premekno srce“ in se
nekako zanašajo, češ, če bo kaj naro-
be, bodo pa še oni pri montaži pogle-
dali.“

„Ali ste s kakovostjo vaših izdelkov
zadovoljni?“

„Menimo, da bi z ureditvijo že
omenjenih neprijetnosti znatno omili-
li vpliv subjektov, na kakovost naših
izdelkov med izdelavo. S tem bi bil
čas preverjanj in popravil krajši.“

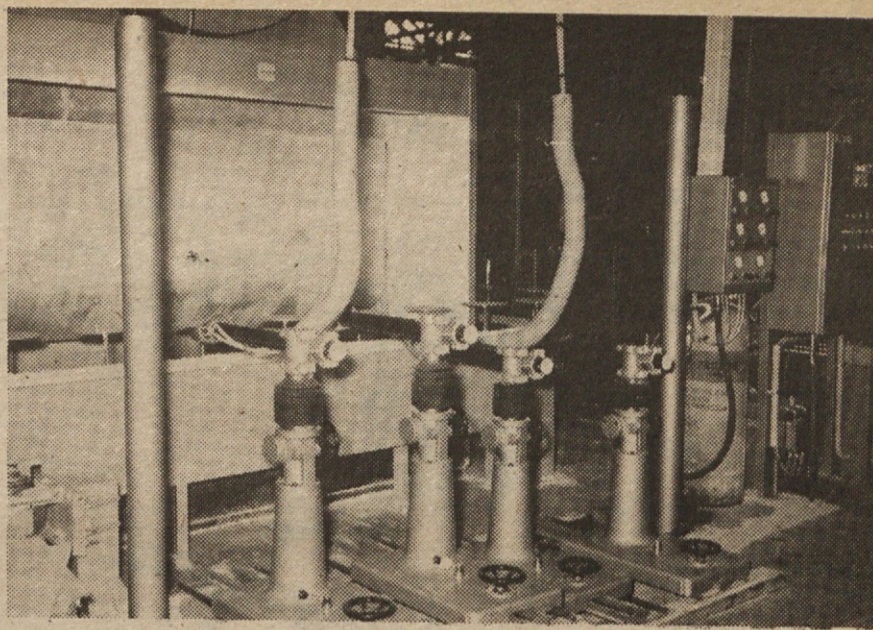
Človek je zmogljiv.

Samo ena od naprav, ki pa smo jo
kupili in jo uporabljamo zato, da
odstranimo napake pri ožičenju stoyal
za M 10-C, nas je veljala pol milijarde
S din. Kar se odziva trga na kakovost
naših izdelkov tiče, moramo pouda-
riti, da se naša OZD kot celota ni
dokopala do zadovoljive oblike spre-
mljanja razpoložljiva kupcev do naših
izdelkov. K nam prispele vesti pa le
potrjujejo, da tudi v kontroli delajo
ljudje in da je stroj – preskusna na-
prava – zanesljivejši.

Sicer pa so naši izdelki na svetovni
ravni in naša tehnika seveda tudi.
Poudariti je treba, da elektronika in
nove oblike stikalnih elementov
(hermetični kontaktiki) pomenijo
višjo kakovost, vključno z zaneslji-
vostjo le, če vgrajujemo kvalitetne
elemente. Teh pa je pri novi tehniki
znatno več, zato je tudi več možnosti
za okvare.

Pozornost delavcev kontrole na
vhodu, med delom in ob zaključnih
delih je sicer nenadomestljiva, vendar
to ne more odtehtati potrebne
skrbnosti pri delu in kakovosti vgra-
jenih delov.“

Božo

Stroj za nanašanje emajla v emajlnici celjske tovarne Iskra-EMO.

ŠE PRED ROJSTVOM OBSOJENI NA SMRT

»Zmaj« proti neracionalnim vlaganjem v še eno tovarno baterij v državi

V Beogradu je bil prejšnji teden sestanek grupacije proizvajalcev baterij pri Svetu za kovinsko in elektroindustrijo gospodarske zbornice Jugoslavije. Sestan-
ka se je udeležil tudi direktor Zmaja Milan Slemnik, ki smo ga zaprosili za
kratak pogovor o tem srečanju.

V Beogradu so se sešli predstavniki ljubljanskega Zmaja, zagrebške Cro-
atie, Tesle iz Gospiča in Lumine iz
Zemuna. Namen sestanka je bil v tem,
da bi se s predstavniki Trepče dogo-
vorili o umestnosti, točneje ne-
umestnosti nameravane investicije v še
eno tovarno baterij ter o motivih, ki
vodijo kombinat Trepča v takšno
investicijo.

Že sedanje štiri tovarne baterij
poslujejo le s približno polovično
močjo, nekatere celo z nižjo, Lumina
iz Zemuna pa je sploh pred razsulo.
Na sestanku so poudarili, da nobena
evropska država nima štirih tovarn
baterij kot je to zdaj pri nas, hkrati pa
hočemo zgraditi še peto. Zato ni
čudno, da na zelo omejenem trgu
nimajo tovarne dovolj dela, njihovo
izkoriščenost pa je v povprečju le
38-odstotna.

Obstoječi štiri proizvajalci baterij
so se pripravljali dogovarjati s Trepčo
o poslovno-tehničnem sodelovanju pri
aktiviranju potrebnih surovin za bate-
rijsko proizvodnjo. To pomeni, da bi
od kombinata kupovali surovine in
polizdelke, seveda v kolikor jih je
Trepča sposobna in pripravljena izde-
lovati oziroma prodajati in v kolikor
ni vse skupaj zgolj pretveza za neosno-
vano investicijo.

Sestanek v Beogradu ni povsem
uspeh, ker se ga niso udeležili niti
predstavniki Trepče niti predstavniki
gospodarske zbornice Kosova. Poleg
baterijašev pa so na sestanku prišli
predstavniki Gospodarskih zbornic
Slovenije, Hrvatske in Srbije, to je
republik, v katerih delujejo obstoječe
štiri tovarne, prišli pa so tudi člani
ustreznih sekretariatov zvezne Gospo-
darske zbornice.

Sklenili so, da bodo o nepre-
mišljenem ravnanju in indolentnosti
vodilnih ljudi kombinata Trepča in
tamkajšnje pokrajinske Gospodarske
zbornice obvestili zvezno Gospo-
darsko zbornico z zahtevo, da se
prihodnjega sestanka, ki bo v roku
dveh tednov, udeležijo tudi ti ljudje.
Zanimivo je, da je bila prav Gospo-
darska zbornica Kosova izredno agilna
pred časom, ko so skušali v Gorenju
izdelovati amortizerje, zdaj pa, ko je
stvar precej bolj kočljiva, pa ti ljudje
molčijo.

ZAHVALA

S-tem, ko prevzemam novo
delovno zadolžitev v CIMOS, bi se
rad tudi na ta način zahvalil
vsem, s katerimi sem v ISKRI
sodeloval, ki so prispevali svoj
delež, da smo izpeljali marsika-
tero pomembno in težavno
nalogo. Žal mi je le, da nam je
zaradi mojega odhoda zmanj-
kalo časa za realizacijo še dru-
gih koristnih in zanimivih ciljev.

Ker je CIMOS v krvnem
sorodstvu z ISKRO in zaradi
skupne strehe, se mi zdi, kot da
sem še zmeraj v istem kolek-
tivu, in sem prepričan, da bomo
tako sam, kot moji novi sode-
lavci, z Avtoelektriko živeli v
dobrih odnosih in si med seboj
pomagali.

VUGA LUCIJAN, dipl. ing.

Obstoječi proizvajalci so tudi
poudarili, da bodo delavci sedanjih
štirih tovarn baterij neposredno zahte-
vali odgovor od delavcev kombinata
Trepča, če se zavedajo umestnost
graditve nove tovarne baterij, pred-
vsem s stališča solidarnosti in eko-
nomskega stališča.

V Zmaju, s tem pa tudi v celotnem
Združenem podjetju Iskra smo pre-
pričani, da bodo pristojni organi pre-
prečili graditev tovarne v okviru

Po vijugah v Gorenje in Velenje

Zadal sem si težko nalogo in opra-
vičujem se, če bo v sestavku kaj manj-
kalo. Temu pa tudi nisem kriv sam,
ampak pomanjkanje podatkov o sa-
mem kolektivu Gorenje, ki ga želim
opisati v tem sestavku.

V petek, 22. novembra, sem se
udeležil kot štipendist izleta v Gore-
nje. Zasedba je bila polna in vsi smo si
želeli uspeha ekskurzije.

Spominjam se tovarne še iz let, ko
je pričela napredovati in nevzdržno
rasti. Predstavljal sem si tovarno, ki je
popolna v organizaciji dela in poteku
proizvodnje. Mnogo je bilo takih, ki
so govorili o popolnem zahodnem
sistemu dela. Pričakoval sem, da bom
ob vstopu v obrate mislil, da sem da-
leč, nekje na zahodu, kjer so napake
posledice naključja.

Sprejem je bil podoben našim in
me je malo presenetil. Vodil nas je
tovariš Kranjc. Opravičilo pomanjklji-
vosti je bilo dejstvo, da imajo vsak dan
sedem ali celo več ekskurzij. Prav tako
pomeni vsaka ekskurzija izgubo za
podjetje, saj je treba človeka, ki bo
vodil skupino. Sprehodi med travkovi
pa motijo delavce pri delu.

V uvodu izvemo želje in načrte
podjetja. Usmerjeni so tja, kjer priča-
kujejo dobiček. Do l. 1976 pa name-
ravajo izdelati vrsto izdelkov, da bodo
nudili vse za opremo stanovanj.
Poudaril je predvsem to, da dolgoro-
nih kreditov nimajo in gradijo vse
tovarne in stroje nabavijo v glavnem s
svojimi sredstvi. Po besedah tovariša
Kranjca izvažajo 75 % celotne proiz-
vodnje. Ob vlaganju pa je posebej
poudaril, da vlagajo predvsem v to-
varne in stroje in menil, da je za dobre
poslovne prostore še čas.

Delavci so navajeni na vestnost in
disciplino. Večkratno zamujanje ali
odsotnost med delovnim časom se
konča z odpustom delavca. Vendar pa
takih primerov skoraj ni. Prav tako je
prepovedano uživanje alkoholnih
pijač razen piva. V Gorenju v Velenju
dela 6.000 delavcev in njihov po-
prečni dohodek je 230 tisoč starih
dinarjev. Dnevna vrednost proizvodnje
je stara milijarda. Pod vtisom teh šte-
vilko smo se odpravili po hali. Malo
časa smo imeli in si zato ogledali le
izdelavo štedilnikov, hladilnikov in
pralnih strojev. Ob vstopu v proiz-
vodno dvorano nam je v ušesa udaril
ropot. Prestrašil sem se ob razsvetljavi,
ki deluje nekam mučno kajti zdi se
mi, da je prešibka. Delo poteka v
hitrem tempu, a je videti prav vse v
najlepšem redu.

kombinata Trepča, in to ne samo
zaradi zgubljenega denarja, pač pa
tudi zaradi „odžiranja“ kruha drugih
delavcem in ne nazadnje tudi zaradi
tega, ker nova tovarna gotovo ne bi
mogla rentabilno poslovati.

Baterijaši pa medtem tudi upajo,
da pristojni organi ne bodo zanižali
pred dejstvom, da četrta tovarna, to je
Lumina iz Zemuna, ki deluje v okviru
EI iz Niša, že dve leti posluje z izgubo.
Večina delavcev so premestili v druge
tovarne, neizplačanih investicij pa
nimajo pokritih.

Ali se bo zdaj zgodil podoben
primer, kot se je pred leti, ko so Zmaj,
Croatia in Tesla opozarjale na ne-
umestnost graditve Lumine?

Lado Drobež

Delavec, ki se je v času poizkusne
dobe navadil delati sedem operacij,
sedaj uspešno dela ob tekočem traku.
Po besedah tovariša Kranjca ima
možnost čez nekaj časa delo zame-
njati in delati na drugem mestu teko-
čega traku.

Proizvodnja je obdelana do posa-
meznih gibov. Delavke v glavnem
vedo, kakšna je njihova norma. Prav
tako so orodjarji takoj pri stroju, ko je
kaj narobe. Pod stiskalnico, ki ji bodo
zamenjali orodje, se vrti nekaj mlade-
ničev. Viličar prenaša težka bremena
in se izogiba oviram. Stroj bo kmalu
nared in prav nič čudnega ni, da
orodjarji hitijo za delavce na traku.

Mimo pridrvi težak viličar, ki ga
poganja hrupen diesel motor. Težki
plini se zarežejo po dvorani. Delavci
delajo mirno naprej in samo mi po-
kašljujemo in sovražimo ta naftni
vonj. Na tekočem traku, kjer izdelu-
jejo štedilnike, imam možnost govoriti
z delavcem, ki dela na električni kon-
trolli. Težave lahko premostijo zelo
hitro, saj sama proizvodnja ne zahteva
velikih tehničnih naporov. Prav tako
je poudaril, da veliko delajo za tujino,
vendar pa so ti izdelki mnogo bolj
pregledani in podvrženi strožji kon-
trolli.

Po končanem ogledu je zanimanje
za nekatere podrobnosti v kolektivu
študente privedlo do vprašanj, na
katera pa večkrat ni bilo ustreznega
odgovora.

Prosili smo za ogled izdelave in
montaže televizorjev, a žal si tega
nismo mogli ogledati. Tovariš Kranjc
se je opravičeval češ, da ni mnogo
prostora. Želeli smo, da bi vsaj manj-
šemu številu študentov s fakultete za
elektrotehniko bil mogoč ogled. Ob
tem moram žal ugotoviti, da nismo
mogli videti proizvodnje tistih izdel-
kov, ki se prekrivajo s proizvodnjo ZP
Iskra tako, da proizvodnje in načina
dela ni mogoče primerjati.

Temu je sledil še ogled Velenja in
gradu, ki hrani v svojih prostorih zbir-
ko kultur Afrike, Rudarski muzej in
pretresljivo zgodovino teh krajev v
času NOV.

Mešani občutki so me obhajali po
ogledu proizvodnje in prav zato se
opravičujem, če sestavek ni najbolj
tekoč, ali dovolj informativen. S. G.

**DOPIŠUJTE
V ISKRO**

Nova tovarna malih zaganjalnikov

(nadaljevanje s 4. strani)

podjetja ZR Nemčije s 73,79 %, Ita-
lija z 10,79 %, Avstrija z 9,85 % in DR
Nemčija s 5,56 %. Potrebna finančna
sredstva so zagotovljena s krediti
Ljubljanske banke, podružnice v
Ljubljani in podružnice v Novi Gorici
ter z lastnimi sredstvi, razen za
opremo, ki je bila kupljena s komer-
cialnimi krediti tujih dobaviteljev.

Devizna sredstva za plačila anuitet
po deviznih komercialnih kreditih so
zagotovljena iz lastnih materialnih
sredstev in režimskih deviznih sred-
stev.

Tovarna malih zaganjalnikov obse-
ga približno 6300 kub. m proizvodnih
in skladiščnih prostorov ter približno
1800 kub. m pisarniških prostorov. V
proizvodnih prostorih, ki obsegajo
približno 5150 kv. m, je montirano 73
strojev in naprav različne velikosti in
vrednosti, medtem ko so skladiščni
prostor, obsega 1150 kv. m, opremlje-
ni s skladiščnimi regali za paličasto
in paletizirano blago.

Predvideni 400 delavcev bo v
polnem obratovanju izdelalo 600.000
kosov zaganjalnikov na leto.

V naslednjem 1975. letu ne bo
mogoče doseči predvidene proiz-
vodnje zaradi uvajanja novega tehnološkega postopka in drugih proble-
mov, ki spremljajo organizacijo novih

tovarn. Predvidena je proizvodnja
374.050 zaganjalnikov.

Zmogljivost nove tovarne bo še
dolgo let presegala potrebe domačega
tržišča. Za tako rešitev se je kolektiv
Avtoelektrike opredelil zaradi najniž-
jih stroškov proizvodnje ob sočasni
visoki kakovosti, ki jo te vrste tehnolo-
gija zagotavlja. Pred odločitvijo smo
temeljito preučili možnosti dobav ter
interes kupcev in ni bojzani glede
prodaje.

S količinami, ki jih nova tovarna
zmore, bo Avtoelektrika končno
lahko zadovoljila tudi vse tiste kupce,
ki jih je do danes zavračala, ker ni
imela zmogljivosti.

Avtoelektrika bo nudila več tipov
zaganjalnikov, povečala bo obseg
prodaje CIMOSU, zmogla v zadostnih
količinah dobavljati ZCZ in drugim
finalistom za potrebe njihovih koope-
racijsko-kompensacijskih poslov.

Z odprtjem nove tovarne bomo
naši Goriški, ki je v 25 letih fašistične
aneksije poznala le potujčevanje, izse-
ljevanje in izkoriščanje, dali 300 novih
delovnih mest, dali nov pospešek raz-
voju sekundarnih dejavnosti, postali še
bolj pomemben nosilec razvoja zahod-
ne Primorske, nepogrešljiv člen v
gospodarskih tokovih naše domovine
ter končno tudi pomemben proizva-
jalec naše panoge v mednarodnem
merilu.

Reševanje ponesrečenca s helikopterjem na nedavnem tečaju v Lescah.

TUDI ISKRAŠI NA TEČAJU O REŠEVANJU S HELIKOPTERJEM

Helikopter rešitelj

Pred dnevi se je na letališču v Lescah končal 10-dnevni tečaj, na katerem so se udeleženci teoretično in praktično seznanili z vsemi prednostmi

ISKRA – ELEKTROMEHIKA

Avtomati in mi

Z udarci nad avtomat za cigarete pijače – Kdo so tisti,...

Povsod po industrijsko razvitih državah se na javnih mestih pa tudi v poslovnih prostorih uveljavljajo avtomati za prodajo cigaret, toplih in hladnih napitkov in slaščic. Avtomati imajo namen postreči človeka ob vsakem času poceni, na hiter način, brez človeške pomoči. V Elektromehaniki smo postavili skupaj s Tobačno tovarno Ljubljana prve prodajne avtomate za cigarete. Kadilci so bili zadovoljni, toda samo nekaj časa. Našli so se posamezniki, ki so hoteli cigarete dobiti brez denarja, z vso silo so vlekli predale, tolkli po avtomatih in počenjali vse mogoče, če se je slučajno zgodilo, da je v avtomatu ostal njihov denar.

Avtomati ne delajo več, niso prenesli naše grobosti, niso vzdržali toliko kot npr. vzdrži človek za prodajnim pultom.

Prvi neuspeh nas ni prestrašil, v tovarni telekomunikacij smo postavili dva avtomata za tople napitke. Avtomata sta vsem na obeh in po njih ne upajo razbijati pa tudi napitki bi se razlivali. Vendar ljudje so iznajdljivi, če morejo napraviti telefonsko centralo, potem morejo napraviti tudi košček pločevine, ki je enak dinarju, in izdelali so ga. Sedaj pijejo kavo (ali pa kakao) za navadne pločevinaste odkovke. Če bo tako delala večina, potem bo potrebno napraviti dvojce: ali avtomate zapreti ali pa zraven postaviti človeka, ki bo gledal, kaj kdo vrže v avtomat. Napravili pa smo že tretji ukrep: žetone smo dali na pregled prstnih odtisov in kmalu bodo znani tisti, ki so jih imeli v rokah. Posledica bo huda, ponarejanje denarja se kaznuje zelo strogo in prav je tako. Ne moremo dovoliti, da ostane nekaj tisoč ljudi prikrajšanih zaradi nekaterih nepravilnosti. — lin

so postali strokovnjaki na vseh področjih reševanja s helikopterjem. Vseh 20 tečajnikov je uspešno opravilo izpite iz letalskega reševanja.

Poleg teorije o aeronavtiki, meteorologiji, prvi pomoči in letalskih državnih predpisih so med praktičnimi vajami namenili največ pozornosti orientaciji na terenu, še posebej v gorah, pripravi terena za varen pristank in poznejši vzlet, skokom iz helikopterja, odmetavanju tovora, predvsem pa prenosu ponesrečenca v helikopter in poznejšemu transportu v bolnišnice.

Naši reševalci so se na osnovi izkušenj odločili za švicarski način reševanja.

Tečajniki so uporabljali 2 helikopterja republiškega sekretariata za notranje zadeve, v kratkem pa bodo dobili še tretjega. Vsi so izdelani v italijanski tovarni BELL AUGUSTA po ameriški licenci. S tem, ko bodo dobili še en helikopter, bodo fantje iz Gorske reševalne službe lahko še bolj uspešno priskočili na pomoč ponesrečenim ljubiteljem gora, seveda pa ne samo njim, temveč so se izurili z reševanjem tudi na morju, v gozdovih in na ravninah, itd.

Tečaj je vodil inšpektor milice Jaka Jeran, med tečajniki pa sta bila dva Iskraša Tone Langerholc iz Elektromehanike in Franc Ekar iz Iskra Commerce.

»Slovenska mat' me je rodila...«

IZLET MLADINCEV ELEKTROMECHANIKE NA KOROŠKO

Pred hotelom „Creina“ in pred avtobusom iste delovne organizacije, lesketajočim se od pravkaršnjega pranja, se je 16. t. m. zbrala četica dvainštiridesetih čisto pravih in malo starejših mladincev. Skupna naloga: izlet, cilj: Globasnica, namen: obiskati bratske Slovence na avstrijskem Koroškem.

Kar hitro smo morali vzeti pot pod kolesa, kajti bila je sobota (žal delovna), ura pa je bila že 15. Že tako smo računali na „Dan, ki ga zamenjala bo noč...“

V avtobusu je vladalo prijetno vzdušje, za kar smo poskrbeli malo sami, malo pa Rado s harmoniko in Dušan s tekočo problematiko. „Izvoz“ smo uprizorili na mejnem prehodu na Ljubelju. Na drugi strani (pri Malleju seveda) smo avtobusu privoščili malce „dopusta“, mi pa smo jo ubrali v trgovino po obrambo proti dolgočasju zimskih večerov – tarok karte. Malle jih je prodal toliko, da jih je hotel dajati kar s popustom.

Zastrupljanje vodnega okolja

Po „Novicah“, glasilu Instituta „Jožef Stefan“, povzemamo sestavek P. Stegnarja o zastrupljanju vodnega okolja v nekaterih predelih Slovenije.

Zasledovanje razširjenosti in vsebnosti težkih kovin in še nekaterih drugih elementov, ki se v vse večji meri pojavljajo kot faktorji povečanega onesnaževanja okolja, je dalo pri ribah zanimive rezultate. Raziskave so zajele več področij v Sloveniji, z različnimi viri zastrupljanja vodnega okolja.

Na idrijskem področju smo nadaljevali z meritvami živega srebra v organih rib v rekah Idrijci, Soči in Bači. Skupaj z živim srebrom smo merili že množine selena, v združenih vzorcih jeter istih vrst rib pa še baker, cink, mangan in arzen. Rezultati so v glavnem potrdili našo domnevo, da se odvijata spreminjanje anorganskega živega srebra v metilno živo srebro vzdolž po toku reke Idrijce. Pri izlivu Idrijce v Sočo, je vse živo srebro v mnogo bolj nevarni metilni obliki. Zanimivo je, da so vsebnosti živega srebra v mišicah rib iz spodnjega toka Soče izredno visoke. Vrednosti so 3 do 4-krat večje od največje dovoljene koncentracije živega srebra v ribjem mesu, kažejo pa na premikanje sedimentov z visoko vsebnostjo živega srebra iz Idrijce v Sočo in po njej navzdol.

Istočasno smo merili selen, ki pri nekaterih kopenskih živalih in tudi pri človeku spremlja živo srebro. Pri nekaterih vzorcih smo našli zelo visoke koncentracije selena, kar kaže na možnost zastrupitve reke Idrijce oz. njenih pritokov s selenom.

Baker, cink in mangan spadajo med elemente, ki so pri ribah nujno potrebni za uspešen razvoj, seveda le, če so v vodnem okolju prisotni v normalnih koncentracijah. Vsako povišanje pa lahko deluje toksično, in to neposredno na ribe ter na vodno favno in floro, s katerima se ribe hranijo,

posredno pa na človeka, ki take ribe uživa. Izgleda, da med posameznimi vrstami prav postrvi kopičijo največ bakra, medtem ko so pri drugih vrstah rib koncentracije bakra precej nižje. Vsebnosti cinka močno nihajo in so bile pri večini analiziranih vzorcev v mejah normale, kar lahko rečemo tudi za mangan in arzen.

Podobno sliko kot v Idrijci nam kažejo tudi analize rib iz spodnjega toka Sore (od Škofje Loke navzdol) in Save. Zelo visoke vrednosti za živo srebro najdemo v mišicah rib iz Sore pod Goričanami, kjer tovarna papirja in celuloze še vedno spušča v reko večino svojih odpadkov in s tem povzroča veliko škodo za celotno vodno življenje v tem delu reke. Podobno je tudi s „Colorjem“ in „Donitom“ iz Medvoda, da ne govorimo o onesnaženosti Save, ki je svoj višek dosegla ob nedavni izpraznitvi akumulacijskega jezera hidroelektrarne Moste pri Žirovnici. Ne samo, da so s praktično popolnim genocidom rib v Savi od Žirovnice do Zbiljskega jezera napravili ogromno gospodarsko škodo, ampak so s sprostitvijo strupov, ki so se v sedimentih akumulacijskega jezera nabirali več kot 10 let, povzročili tudi neprecenljivo potencialno škodo. Popolnoma so namreč porušili ekološko ravnovesje med vodno favno in floro.

V poginulih ribah smo našli močno povišane vsebnosti bakra, pa tudi koncentracije cinka in arzena so se v več primerih gibale okoli zgornje meje normalne vrednosti.

Ob vsem tem se lahko vprašamo, kaj bo s človekom, kot glavnim krivcem in obenem nosilcem vseh posledic vse bolj naraščajočega onesnaževanja okolja, če ne bomo takoj ustrezno ukrepali.

P. Stegnar

Naš največji sovražnik – čas pa nas je neusmiljeno preganjal in morali smo naprej. Spotoma smo se ustavili še v Celovcu, kjer smo naložili vodiča Hudlovega Jožeta. Pod njegovo „komando“ smo prispeli do Knežjega prestola na Gosposvetskem polju, nato v gostilno njegovih sorodnikov. Tam nas je že čakala večerja. Za dober tek so nam bratje Zupan zapeli nekaj pesmi, vendar manj, kot smo želeli. Svoje dragocene glasove so morali namreč hraniti za nastop v Globasnici.

Spet smo vzeli pot pod kolesa in končno prispeli v Globasnico. Pričakovali smo prijazen sprejem – toda moja pričakovanja so bila preskromna. Naši rojaki so nas pričakali enkratno! V Kulturnem domu nas je pozdravilo veliko mladih deklet in fantov slovenske krvi. Samo tam jih je bilo skoraj toliko, kot bi jih pri preštevovanju radi „našteli“ heimatdienstovci.

V našem imenu sta imela tovariša Žakelj in Draksler kratka nagovora. Slednji je v imenu vseh mladih iz Iskre – Elektromehanike izročil njihovem predstavniku darilo – telefon. (Kako cenjen – čeprav ne cenen – je bil, pove dejstvo, da so ga potem na šaljivi licitaciji „prodali“ za prek tisoč šilingov. Denar pa je ostal v društveni blagajni).

Tudi bratje Zupan so prispevali k zblizanju enega naroda dveh držav. Zapeli so tako ubrano in lepo, da jih ne bomo kmalu pozabili (vsaj jaz ne).

Sledila je zabava s petjem in plesom. Tu pa smo se mladi zblížali nekoliko manj formalno. Plesali smo pozno v noč (beri: jutro!) Kar prekmalu je bila ura tri, ko smo se morali posloviti.

Ne da bi s kom o tem govoril, sem prepričan in si upam trditi, da je izlet ostal vsem v lepem spominu. Prav tako menim, da to srečanje ni bilo niti edino, niti poslednje.

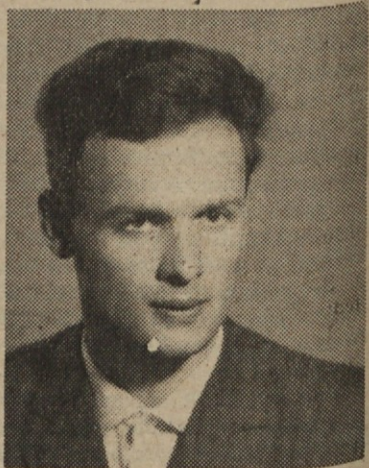
P. S. Slike, ki jih je Dušan tako vneto in s srcem posnel, bodo objavljene v eni naslednjih števil.

Jože Perko

Janezu Špendetu v spomin

Neizprosna dolgotrajna in mučna bolezen je pred dnevi iz delovnega kolektiva tovarne elektronskih naprav iztrgala Janeza Špendeta.

Kot je bil sam še zelo mlad, je bilo tudi njegovo življenje posvečeno mladim. Svoje znanje, ki si ga je pridobil na fakulteti, je posredoval učencem Poklicne šole ZP Iskra, kjer je bil zaposlen 9 let. Po ukinitvi šole pa se je zaposlil v tovarni elektronskih naprav, kjer je delal kot referent za standardizacijo in tipizacijo. Bil pa je tudi član komisije za standardizacijo pri ZP Iskra.

Toda svojih idej na novem delovnem mestu ni mogel uresničiti, saj mu težka bolezen tega ni dovoljevala.

V več kot desetletnem delu v Iskri, pri katerem je bil vselej marljiv in predan, si je pridobil mnogo prijateljev, ki bomo še bolj občutili njegovo prezgodnjo izgubo.

S smrtjo Janeza smo izgubili zvestega sodelavca in dobrega tovariša.

Takega se bomo vsi sodelavci vedno spominjali.

ZANIMIVOST

Precizijski tokovni napajalnik

Tokovni napajalnik J 42 je šestmestni napajalnik za izhodne toke od 0,1 mA do 100 mA, 10 V. Pogrešek je manjši od $5 \cdot 10^{-4}$. Napajalnik je vgrajen v zaščitni klop. Primeren je v splošnem za hitro umerjanje in kontrolo merilnih instrumentov, za simulacijo zelenih vrednosti v merilnih in regulacijskih napravah, za snemanje karakteristik tokovno krmiljenih pretvornikov, za določanje pritegnitve in spustitve pri relejih in za merjenje funkcij nelinearnih uporov in polprevodnikov. Napajalnik tvori z ampermetrom dobavitelja tokovni kompenzator najmanjših izmer.

Proizvajalec: Knick

Elektro Anzeiger, (1974) 5, J.J.

Kruh

Naš vsakdanji kruh, kako te premalo cenimo! Brez zasluženega spoštovanja te jemljemo v roke in brez posebne zahvale jemo, pa zraven ne doumemo, da si naš glavni vir prehrane in da si nam tako kot sonce in voda glavni vir življenja.

Bral sem v neki knjigi, kako so se hranili delavci, ki so gradili piramide egiptovskih faraonov. Kruh in čebula sta jim bila glavna hrana. Tudi po trideset let so vzdržali in težko delali. Zato so takrat dajali kruhu vse spoštovanje, drugačno, kot ga mu dajemo danes mi.

Od zrnja do kruha je dolga pot. Polna je znoja in žuljev. To vedo tisti, ki se s tem ukvarjajo, vemo pa tudi tisti, ki nismo zrasi ob belem kruhu in izobilju. Najbolj pa vedo to naši očetje, ki so poznali bel kruh – potico le ob praznikih – nekajkrat na leto.

Zaradi pomanjkanja kruha so umirali milijoni ljudi. Tudi danes umirajo. Prav te dni je v Rimu konferenca o prehrani človeštva. Razpravljajo o kruhu. Vem, da skoraj pol milijarde ljudi strada, da stotisoči od lakote umirajo.

Ne morem razumeti razkošja bogatih dežel, ki nimajo čuta do sočloveka. Tudi ne morem razumeti, zakaj kapitalistične dežele žito – kruh rajši uničujejo, kakor pa da bi ga pod ceno dale ubožnejšim ljudem. Mislim, da je to največja sramota za današnjega človeka, ki pravi, da je civiliziran.

Ob kruhu smo zrasi. Kdor je imel skromno shrambo, ga zna ceniti. Tudi kmetovalec, ki se z njim trudi, da ga pridela, ve, kaj je kruh. Spoštujemo ga tako, kot so nas učili naši očetje. Tudi naša domovina ne živi v izobilju, zato moramo bolj ceniti svoj KRUH.

Sklepi 12. seje PO Elektromehanike

Poslovni odbor je obravnaval poročilo o poslovanju podjetja v 9 mesecih letošnjega leta, iz katerega je razvidno, da je bil v tem obdobju plan proizvodnje dosežen z 94,3 % in da ima podjetje izgubo v višini 40.459.858 din.

Ugotovljena izguba v 9-mesečnem poslovanju podjetja je posledica splošne neuključnosti gospodarstva. Ta je onemogočala pravočasno in redno preskrbo z reprodukcijskim materialom, kar je imelo za posledico neizpolnjevanje proizvodnega plana, ki je bil za letošnje leto tudi zelo visoko postavljen; nadalje zaradi slabih cen central M 10-C, in nedoseganje cen v izvozu zaradi inflacije.

Za izboljšanje poslovnega rezultata je treba takoj podvzeti naslednje ukrepe:

- 1) Vložiti vse napore, da se plan proizvodnje v vseh tovarnah čim boljše doseže in prvenstveno realizirati akumulativno in konjunktorno proizvodnjo.
 - 2) Do nadaljnjega zaustaviti zaposlovanje novih delavcev.
 - 3) Omejiti porabo stroškov, ki niso nujno potrebni.
 - 4) Uskladiti prodajne cene s splošnim povečanjem cen materiala in gibanjem OD.
 - 5) Izboljšati likvidnost z dodatnimi krediti, boljše izterjavo in avansi.
- Poslovni odbor predlaga 9-mesečno poročilo o poslovanju podjetja delavskemu svetu podjetja v dokončno potrditev.

Poslovni odbor je obravnaval poročilo tovarne STIKAL in ugotovil, da

je poslovanje v 9 mesecih letošnjega leta uspešno in v skladu s predvidenimi nalogami, kljub težavam, ki so bile prisotne, tako znotraj tovarne kot v okviru podjetja.

Poslovni odbor je obravnaval predlog za pristop v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji in predlaga delavskemu svetu podjetja, da Elektromehanika pristopi v poslovno skupnost za gradnjo plinovodnega omrežja v SR Sloveniji.

Elektromehanika bo uporabljala plin za ogrevanje in tehnološko toploto na lokaciji v Savski Loki in na Laborah. Plinovod bo po predvidevanjih zgrajen v letu 1979 in bi porabniki dobivali plin v letu 1980.

Poslovni odbor je potrdil pristop k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi območne vodne skupnosti Gorenjske za del vodnega območja Save.

Poslovni odbor predlaga delavskemu svetu podjetja, da odobri sklenitev pogodb s skladom Borisa Kidriča o sofinanciranju razvojnih nalog v skupnem znesku 1.525.002 din za l. 1974. Ta vrednost predstavlja dotacijo, ki jo daje sklad Borisa Kidriča našemu podjetju.

V zvezi z nastalim finančnim položajem v podjetju je nujno potrebno omejiti službena potovanja v inozemstvo na res nujna, oz. tista, ki so vezana na sedanje poslovanje. Zaradi tega bo poslovni odbor pri obravnavanju predlogov za inozemska potovanja še posebno pozoren, kar naroča tudi glavnemu direktorju, ki ima pristojnost odobranja potovanj do 5 dni.

Vrli prostovoljci iz tovarne polprevodnikov pred pogoriščem koč.

ISKRA - POLPREVODNIKI

Planinska pomoč

Pretekli petek, 8. t. m., so se člani trboveljske sekcije PD Iskra, člani

sindikata in tovarniške mladinske organizacije samoiniciativno ponudili PD Zagorju, da jim pomagajo pri obnovi pred nedavnim pogorele planinske kočice na Zasavski gori.

To so zvečine sami stari znanci s športnih iger Iskre: Tanšek Milan, Šarlah Alojz, Livk Vili, Škvarča Jani, Selevšek Ivo, Godec Stane, Plevni Iztok, Rošthor Franc-Berti, Umek Peter, Kapl Peter, Kuhar Franc.

Brez večje propagande so pod imenom PD Iskra - sekcija tovarna polprevodnikov Trbovlje, formirali delovno skupino in odšli na Zasavsko goro, kjer so pomagali pri odstranjevanju ožganih ostankov in v nebo štrlečih zidov. Tu so se izkazali člani specializiranega kvarteta BMW (Brzo Malo Vinjaka) - da ne bi kdo pomislil na zvezo s hitrimi in močnimi vozili BMW, ki so z navajeno roko odstranili in porušili, kar ni uspelo ognju.

Udeleženci te akcije so našli na polno razumevanje in podporo v tovarni in so bili prvi iz Zasavja, ki so priskočili na pomoč zagorskemu planinskemu društvu. V naslednjih dneh so se odzvali vabilu na pomoč tudi ostali občani zasavskih Črnih revirjev tako, da bo verjetno ta priljubljena planinska postojanka že za novo leto pod streho in spet pripravljena na obisk. Slišati je, da so Trboveljčani tudi na športnem področju zelo marljivi, s precejšnjimi uspehi, vendar trde, da je lažje tekmovati, kot pa se vnesti in napisati članek. Tako ostajajo skromni in tihi športniki, ki pa nikakor ne počivajo na doseženem.

KUPUJMO
OBVEZNICE
FEDERACIJE

Polnilci hitro pošli

V 41. številki „Iskre“ smo na prošnjo novomeške tovarne napajalnih naprav objavili obvestilo vsem avtomobilistom, da si s popustom lahko nabavijo akumulatorske polnilce Pobi, da ne bodo imeli težav z vžiganjem svojih vozil. Šlo je za polnilce z drobnimi lepotnimi napakami.

Objava je vsekakor rodila zaželen uspeh, kajti celotna količina polnilcev Pobi z lepotnimi napakami, sicer pa brezhibnih po svojih električnih lastnostih, je pošla v pičlih dveh dneh.

Iz tovarne v Novem mestu sporočajo, da sprejemajo prijave interesentov za polnilce, za katere se bo izkazalo, da so bili izdelani z malenkostnimi lepotnimi napakami.

ZANIMIVOST

Povpraševanje po stikalnih aparatih raste skladno z investicijami v elektro energetiki

Obseg proizvodnje visokonapetostnih in nizkonapetostnih aparatov in stikalnih naprav se je v letu 1973 dvignil v Zahodni Nemčiji na okoli 4,7 milijarde nemških mark (DM). S tem znaša delež te veje elektroindustrije okoli 8 % celotne elektroproizvodnje. Te številke kažejo na gospodarsko pomembnost industrije stikalnih aparatov in naprav. Jasno je, da je v času podražitve kurilnega olja večja zahteva po dobavi električne energije, kar pa ni dosegljivo brez ustreznih prenosnih in stikalnih naprav najvišjih napetosti.

Napredek je očiten tudi v nizkonapetostnem območju. V glavnem gre za povečanje stikalne moči pri hkratnem zmanjšanju dimenzij. Nizkonapetostni aparati in naprave so izkazale v letu 1973 porast proizvodnje za okoli 13,5 %.

Za leto 1974 so podane le previdne ocene. Vsekakor se pričakuje, da bo nagnjenost k investiranju v industriji rasla. Oskrbovanje s surovinami je ocenjeno kot težavno. Naraščanje cen surovin je tesno povezano z naraščanjem cen izdelkov. Tako je pričakovati povišanje cen umetnih mas, tudi baker, srebro in jeklo so dražji. Računati je treba s povečanjem cen materiala za 15-25 %.

Cene stikalnih aparatov so že zdaj v porastu za okoli 7-10 % in tudi v letu 1974 se stanje ne bo umirilo.

Elektro Anzeiger, (1974) 5, J.J.

Nekaterih članov danes nismo uspeli objaviti. To bomo storili prihodnjič. Avtorje prosimo za razumevanje.

POČITNIŠKA REKREACIJA OTROK V LJUBLJANI

Počitnice za otroke niso majhna stvar, saj jih pričakuje, se jih veseli in kuje načrte zanje polnih deset mesecev v letu. Kako jih bo pa resnično preživel, ali se bodo izpolnila njegova pričakovanja, ali se bo res sprostil, spočil in razvedril - to ve, da ni odvisno samo od njegovih hotenj in želja, temveč od načrtov in možnosti njegove družine in možnosti, ki jih tem družinam nudi tudi širša družba in njene organizacije: krajevna skupnost, društva prijateljev mladine, društva Partizan, taborniki, druge predvsem športne rekreacijske telesno-kulturne organizacije in ne nazadnje delovne organizacije, v katerih delajo njegovi starši. Marsikdaj so otroci razočarani, ker jim v fantazijski svet njihovih načrtovanj vdirajo zapreke materialnih, disciplinskih vsklajevalnih in drugih posegov odraslih, ki nikakor ne morejo ali nočejo razumeti otroških sanjarij o resničnih počitnicah. No, marsikdaj pa je tudi obratno, da otroci podrejo vse dobronamerno in skrbno načrtovano in izoblikovano delo odraslih, s katerim so želeli otrokom pripraviti srečne, zabavne, prijetne in tudi koristne počitniške dneve. Često torej prinesejo počitnice obojestransko razočaranje, vsa hotenja in delo so brez pravega učinka, počitnice so mimo in sprašujemo se, kje in s čim so bile storjene napake, zakaj je bilo delo jalovo, kaj storiti v bodoče.

Zveza prijateljev mladine Ljubljana je hotela prodreti v nekatera teh vprašanj s pomočjo pregleda rezultatov lanskoletne počitniške akcije za počitniško rekreacijo otrok v času, ko niso na počitnicah izven Ljubljane, oziroma za tistih verjetno 60 % otrok, ki so vse počitnice preživel v Ljubljani.

Priprave za počitniško rekreacijo otrok so stekle že v pomladanskih mesecih. Iniciativo in organizacijo so prevzele občinske zveze prijateljev mladine, dočim je finančne izdatke prevzela v svoje breme Temeljna izobraževalna skupnost Ljubljana, ker je smatrala, da taka organizirana počitniška dejavnost z otroki deloma pokriva potrebo po otroškem varstvu v počitnicah in prispeva k vzgoji, izobraževanju in zdravju predšolskih in šoloobveznih otrok.

Zveze prijateljev mladine so kot odgovorni organizatorji pritegnili k sodelovanju občinske zveze za telesno kulturo, društva Partizan, tabornike planinske organizacije, kakor tudi vodstva šol in vzgojno varstvenih zavodov.

Izletniki iz tovarne elektronskih naprav pred Iskro - EMO v Celju.

ISKRA - NAPRAVE LJUBLJANA

Tudi letos združili prijetno s koristnim

V izvajanju programa pod geslom: „Spoznavajmo nove delovne kolektive in njihovo delo“, ki si ga je zastavila komisija za rekreacijo pri naši sindikalni organizaciji, je organizirala izlet v Iskra-EMO, Celje, ki je letos praznovala 80-letnico svojega obstoja.

V soboto, 19. oktobra, smo se zbrali pred tovarno in se z dvema avtobusoma odpeljali proti Celju. Dobre volje nam ni manjkalo, poleg tega pa se nam je kljub dolgotrajnemu deževju obetal lep dan.

V Celju nas je prijazno sprejel tov. Čarta, tajnik sindikalne organizacije EMO. Na spomenik v NOV padlih članov EMO pred vhomom v tovarno, smo položili venec, nato pa smo si po skupinah ogledali tovarno. Spoznali smo, kako nastane najrazličnejša emajlirana, pocinkana in druga posoda razne sobne peči, sanitarni izdelki in naprave za gretje, ki jih izdelujejo.

Po ogledu tovarne so nas predstavniki EMO seznanili z zgodovino in razvojem rasti, s sedanji gospodarskimi rezultati in s svojimi težavami, ki jih uspešno premagujejo.

Vse to je na nas naredilo poseben vtis, ker smo člani kolektiva maloserijske lahke elektronske industrije, tu pa smo spoznali za nas povsem novo tehnološko in proizvodno dejavnost, za kar menimo, da je tudi globokega pomena pri splošnem pridobivanju znanja. Spoznali smo, kaj vse je potrebno storiti, da lahko postavimo lonec na štedilnik.

Predsednik naše sindikalne organizacije se je zahvalil predstavnikom sindikalne organizacije in vodstvu tovarne, da so nam omogočili ogled proizvodnega in tehnološkega procesa in jim zaželel še mnogo delovnih uspehov na področju dviga družbenega, kakor tudi osebnega standarda delavcev.

Ogledali smo si tudi narodni muzej, kjer smo se seznanili z zgodovino, umetninami, freskami, slikarstvom in izkopaninami srednjeveških vladarjev, in o vzponu in propadu celjskih grofov, ki so bili edini grofje slovenskega poretka pri nas.

Prispevek v malignih

Kačji dol je majhna vas blizu industrijskega mesta. Vas, kot toliko enakih, in prav v tej vasi se je raznesla vest, da je Janez prispeval polovico svoje plače za športno društvo. Ta vest je bila skoraj neresnična za veliko večino prebivalcev, ki Janeza poznajo, in tudi vi, bralci, se boste začudili, če vam povemo, da Janez večino prostega časa preživi v gostilnah in bifejih, da se za šport ne zanima, celo svojim otrokom brani, da bi s tem „nebodiga-treba“ uničevali obleko in športne opreme, ker Janez še za vsakdanjo merico šnopčka nima denarja. Tudi s športom se Janez ni nikdar ukvarjal, kot fant je sicer skoraj postavil vaški rekord v teku na srednjo progo, ko je od Kozjega vrha do Kačjega dola pritekel vso pol ure, vmes pa preskočil štirikrat planke in dvakrat graben. No, samo pri tem teku čez dno in strn je imel za sabo trop sovražno razpoloženih fantov, ki jim je hodil v zelje.

Zgodba se je pričela in končala takole:

V Kačjem dolu so ustanovili športno društvo, ker so imeli dovolj nadebudnih talentov, ki so brcali žogo v divji ligi, kolesarili, smučali in šahirali. Kader je bil tu, denarja pa od nikjer. Na samoprispevek v klasični obliki ni bilo misliti, občani so že prispevali za šolo, za cerkev, za ceste in še in še. Šport brez denarja pa ne more biti šport. Pa so se znašli pametni fantje, ki vidijo krajevno politiko, in ideja je padla: Organizirali so veselico, priredili srečolov, kegljanje za „jarca“, igrali so „Potepuhi“ in še in še. Veselica je trajala dva dni.

Člani društva so delali zastoj, cene pijače in hrane pa so navili dvojno. No, in na tej veselici je bil Janez glavni. Zapravil je vso plačo, tako je polovico popil in pojedel, druga polovica pa je bila prispevek društvu, tri dni pa je zdravil mačka na stroške kolektiva.

Ampak nehvaležnost ne pozna meja, Janez ni postal častni član društva, še celo za primer nešportnega vedenja ga dajejo, mladina, ki se ukvarja s športom, ne bo taka.

Vendar, tovariši, to ni boj proti alkoholizmu, če s prodajo alkohola zbiramo sredstva za šport, humanitarne namene in tudi za boj proti alkoholu. Zaradi tega tudi ne uspe prepoved točenja alkoholnih pijač do 7. ure zjutraj, ker denar, ki ga dobimo kot davek od tega alkohola, nujno potrebujemo za zdravljenje alkoholikov in socialno pomoč družinam alkoholikov.

Izšli smo „perpetum mobile“, ki se vrti sam od sebe, vrti se vedno hitreje in vedno bolj v našo škodo.

N. Pavlin

ISKRA 7
Številka 44 - 30. november 1974

V Kranju že 75 let organiziranega planinstva

Kranjski planinci so pred dnevi slavili lep jubilej 75. obletnico organiziranega planinstva. Ta jubilej je vsakor pomemben tudi za Iskre, saj je v kranjsko planinsko društvo včlanjenih skoraj dve tretjini delavcev našega podjetja, hkrati pa imamo v Iskri tudi močno samostojno planinsko društvo.

Slovesnosti ob tej lepi obletnici se je v Kranju udeležilo preko 600 obiskovalcev. Med drugimi so bili na akademiji tudi predsednik slovenske skupščine dr. Marjan Breclj, član predsedstva SR Slovenije Tone Bole, predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik, predsednik Planinskega društva Kranj Franc Ekar, podpredsednik Planinske zveze Slovenije Tone Bučar in seveda številni Iskraši.

V kranjsko planinsko društvo je včlanjenih 2.500 ljubiteljev gora. V okviru društva deluje 14 sekcij na osnovnih šolah in tri sekcije — v Iskri Elektromehanika, ki je ena najbolj aktivnih, ter v Savi in krajevni skupnosti Naklo.

V kulturnem programu akademije je sodeloval Slovenski oktet ter recitatorja Štefka Drolčeva in Janez Rohaček. Slavnostni govor je imel predsednik Planinskega društva Kranj Franc Ekar. Ob tem se lahko pohvalimo, da je Franc Ekar zaposlen pri Iskra Commerce kot organizator v direkciji uvoza.

GOVOR F. EKARJA NA AKADEMIJI

Zaključujemo tričetrtstoletno stmo pot planinske organizirane dejavnosti v Kranjski občini. Temelj sedanjega planinskega društva Kranj in vseh bližnjih planinskih društev je ustanovitev kranjske podružnice slovenskega planinskega društva v zadnjem letu prejšnjega stoletja.

Ustanavljanja slovenskih planinskih sekcij so se začela v najtežjih pogojih, to je bilo v času močnega narodnostnega boja proti prisvajanju našega gorskega sveta, proti ponemčevanju, zatiranju in prilasčanju slovenske zemlje ter njenih ljudi.

Boj proti vsesplošni germanizaciji je bilo glavno vodilo slovenskih domoljubov, ki so se združevali v planinsko organizacijo, da bi varovali in branili, kar je našega.

Da smo Slovenci dosegli zmago nad takratnim Alpenvereinom, ki se je bohotil po našem alpskem svetu, je moralo preteči veliko znoja, preživeti je bilo treba veliko naporov, ponižanj in zaničevanj. Toda ljudje

organizacijo, vedno odporno in kljubovanju viharjem vseh vrst. Zadnja vojna je le za 4 leta pretregala organizirano planinsko povezanost. Rodila pa je na tisoče novih idej, želja, ciljev in hrepenenj, ki se uresničujejo v svobodi, v družbi, ki teži k brezrazrednosti in nam nudi vse pogoje za nenehni razvoj. Planinstvo je v osvobodilnem boju utrpelo veliko človeških izgub in nenadomestljivih žrtev. Vrsta gornikov se je odzvala klicu Partije in odšla v boj za popolno osvoboditev in novo socialistično ureditev.

Planinci smo ostali čuvarji s krvjo osvojenega sveta. Številna spominska obeležja na gorskih poteh, v stenah, na senožetih, sredi gozdov, na temeljih nekdanjih koč srečujejo naši planinci na svojih izletih in se ob njih zavedajo veličine ogromnih žrtev in

Z akademije ob 75-letnici planinstva v Kranju. Z desne proti levi: predsednik PZS dr. Miha Potočnik, predsednik skupščine SRS dr. Marjan Breclj, predsednik PD Kranj Franc Ekar, član predsedstva SRS Tone Bole, podpredsednik PZS Tone Bučar.

bezen do domovine in neomajna narodna zavest sta v tem boju zmagali. Nastalo je veliko planinskih trdnjav, ki jih nemška nadoblast ni mogla več uničiti, ali znikati.

Slovensko planinsko društvo s svojimi podružnicami je postavila neizbrisne temelje v zgodovini našega narodnostnega in političnega boja.

Prve planinske akcije so bile: gradnja poti, postojank, osvajanje sten, širjenje in poglabljanje organiziranega planinstva. Presenečajo nas spisi v starih planinskih vestnikih, ki izražajo izredno visoko kulturno stopnjo takratnih planincev ob doživljanju in boju za narodnostno ohranitev. Tu so izražali svojo rast naši najboljši planinci — narodnjaki. Prižigali so luči, ob katerih so se ogrevali novi entuzijasti, ob njih so rasle nove podružnice in se dalje razvijale do današnjih društev. Pionirji planinstva so polagali sidra, ki so utrjevala

sedanjih vrednot, ki jih uživamo. Izročila, tradicije NOB, dediščina težkega in grenkega dela nas zadolžujejo, da še bolj zavestno vzljubimo in negujemo naše gore, naš svet, da skrbimo za pravilno vzgojo in da s še večjim zaletom pristopimo k delu, ki so ga začeli naši zavedni Kranjčani pred 75 leti.

V gorah se plemenitijo značaji, vrhovi in stene nas nagovarjajo k tovarištvu in spoštovanju. Gorski svet je svet sreče in zadovoljstva, kdor ga spozna, ga vzljubi, ljubi vso domovino in njene napredne sile.

Prvi začetki našega planinstva niso imeli izrazitih političnih ciljev. Težili so k slovenstvu in vseslovanstvu. Današnje planinstvo pa ne more mimo družbenih dogajanj, dolžnosti in nalog, ki so tesno povezane s programi družbenopolitičnih organizacij: ZK, SZDL in novo ustavo.

Zaslužena zmaga ekipe iz Aparatov

„Pavliha“ je organizator zanimivih tekmovanj v vlečenju vrvi v odmorih prvoligaških nogometnih tekem na stadionu za Bežigradom. To tekmovanje je bilo v nedeljo, 24. t. m., že četrtri in vsako izmed njih je dalo po enega četrtfinalista.

To pot sta na stadionu nastopili ekipi Javnih skladišč in Iskre — Aparati, slednja v tile postavi: Marjan Zemljič, Miha Drobnič, Jože Kamnikar, Jože Trpinc, Milan Brezovec, Miro Zupet, Rafael Potočnik, Brane Balažič, Jože Trančar, Srečko Teropčič. Teže posameznih članov ekipe ne bom navajal, skupno pa so tehtali Iskraši 927 kg, medtem ko so člani Javnih skladišč za dobrih 150 kg presegli tono skupne teže. Pri vlečenju ima namreč poleg moči in tehnike vlečenja tudi teža tekmovalcev svojo sovlogo, vendar pa je v tem primeru kljub vsemu zmaga pripadla ekipi Aparatov, pa čeprav je bila precej lažja od nasprotnika.

Ko se je po končanem prvem polčasu prvoligaške tekme med Olimpijo in splitskim Hajdukom polegel neznanški trušč, ki so ga „proizvajali“

Kapetana obeh ekip si izmenjujeta spominska darila.

Glavni sodnik Voje Šerbec-Daba je potem, ko je vrsta Iskre potegnila zastavico čez mejno črto na borišču, s piščalko oznanil zasluženo zmago fantov iz Aparatov.

razvneti gledalci — menda jih je bilo okrog 18.000 — sta iz slačilnice prišli ekipi Javnih skladišč, v lepih rumenkastih trenirках z emblemom, za njimi pa žal precej manj reprezentativno oblečena ekipa Iskre — Aparati. Po atletski stezi stadiona sta odšli izpod tribune na južni del stadiona, kjer sta se ob tekališču predstavili glavnemu sodniku Vojetu Šerbcu — Dabi, nato pa sta si kapetana ekip izmenjala spominska darila.

Brž nato so roke dvajsetih tekmovalcev zgrabile zajetno vrv, sredi katere je plapolala zastavica. Ko so le-to spravili na črto sredi borišča, je sodnikova piščalka oznanila začetek borbe.

Ekipa Iskra — Aparati se je dobesedno vkopala v sicer dokaj spolzka tla in si tako že v prvih sekundah borbe zagotovila rahlo prednost. Toda ekipa Javnih skladišč se ni dala kar tako ugnati. Njeni plečati člani so napenjali vse sile in zastavico privlekli nekajkrat že nevarno blizu mejne črte, toda tedaj so Iskraši dali vse od sebe — zastavica je zaplapolala po dobri minuti ostre borbe čez središče, čez mejno črto in zmaga je bila tu! Tisoči gledalcev so zaploskali našim, ki so zaslužili zmago, čeprav so pred tekmovanjem kar nekam boječe pogledovali po nasprotnikih, precej bolj „krojasko“ razvitih.

Obe ekipi z vrvjo v rokah sta nato obšli stadion in poželi zaslužen aplavz, nato pa so spet zapokale petarde in zarezgetale sirene in Olimpija je slavila solidno in prepotrebno zmago nad Hajdukom!

Podjetje „Emona“ je zmagovalni ekipi v vlečenju vrvi poklonilo dober venec kranjskih klobas, premaganim pa pivovarna Union sodček piva, a ker po tekmi med nasprotniki navadno spet zavladava mir, sta obe ekipi ob številnih navijačih seveda, skupaj „dokončali“ obe nagradi in se nato po veselem razpravljanju o tekmi spet razšli.

JESENSKI PRVAKI

Jesenski del letošnjega sindikalnega prvenstva Ljubljane v nogometu je končan. Sproti smo v našem listu poročali, kako se na prvenstvu borijo ekipa naše tovarne električnih aparatov, edina predstavnik Iskre in hkrati lanska zmagovalka prvenstva.

Po lepih uspehih v začetnih kolih letošnjega prvenstva in po dveh sporednih je ekipa Aparati v zadnjih tekmah z ekipo Saturnusa iztržila eno točko. Tekma se je končala z rezultatom 2 : 2, kar pa je zadostovalo, da se je v močnejši skupini moštev uvrstila na mesto jesenskega prvaka.

Bilanca nogometašev tovarne Aparati je naslenja: v jesenskem delu prvenstva so šestkrat zmagali, utrpeli dva poraza in enkrat igrali neodločeno. V devetih tekmah so dali 19, prejeli pa 13 golov. Pri tem najpovemo, da je njihov uspeh tudi v tem, da so v zadnji jesenski tekmi uspeli zabiti dva gola vratarju Saturnusa — Zabajaku, ki je še pred 3 leti branil vrata ljubljanske prve ekipe Olimpije.

Naši nogometaši so svojo kakovost v jesenskem delu sindikalnega prvenstva Ljubljane znova potrdili, zato jim od srca želimo, da bi se enako dobro držali tudi v drugem delu in ponovili svoj lanski, največji uspeh.

A. Kastelic

Delavna foto-kino sekcija

Dejavnost Foto-kino sekcije kluba „Janeza Puharja“ iz Kranja, ki deluje v Elektromehaniki od aprila l. 1973, je dokaj razvejana. Sekcija šteje 70 aktivnih foto in kinoamaterjev. Vsak torek se zberejo v fotoklubu „Janeza Puharja“, vsak prvi četrtek v mesecu pa se sestanejo pri predavanju in interni kritiki filmov. Udeležujejo se tudi fotografskih razstav.

Klub in njegova sekcija v Elektromehaniki sta na zadnji zvezni razstavi v Mariboru zasedla 3. mesto v okviru SFRJ.

Organizirata pa tudi tečaja iz osnov fotografije in filmanja. Zanimanje za oba je precejšnje. Začela se bosta ob koncu novembra po najnovejših audiovizuelnih metodah, končala pa februarja prihodnje leto. Tako se bodo lahko tečajniki udeležili razstave „Naš delovni človek“ za 1. maj. Do takrat bodo predvidoma nabavljene tudi lastni razstavni panoji ter drug najpotrebnejši material za reportažna in laboratorijska dela.

Na objavljeni razpis za razstavo fotografij na temo „Naš delovni človek“ se je javilo iz Elektromehanike 16 avtorjev s 115 deli, iz celotnega ZP Iskra pa komaj eden s 6 deli. Zato bo rok za prijavo fotografij za omenjeno razstavo podaljšan do začetka aprila, razstavo pa bodo organizirali za praznik dela.

V bodočnosti nameravajo fotoamaterji prirediti še več razstav z zanimivo tematiko. Razmišljajo o temah: „Kulturni in zgodovinski spomeniki“, „Kozolci“ in „Gradovi na Slovenskem“.

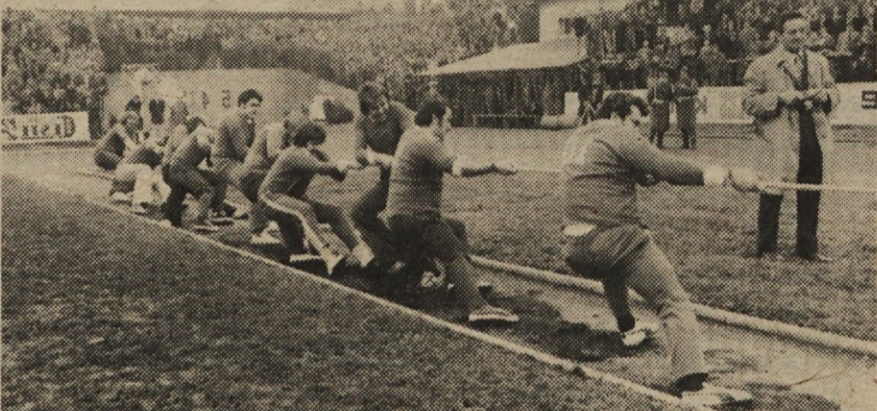
V.B.R.

Šahisti Iskre

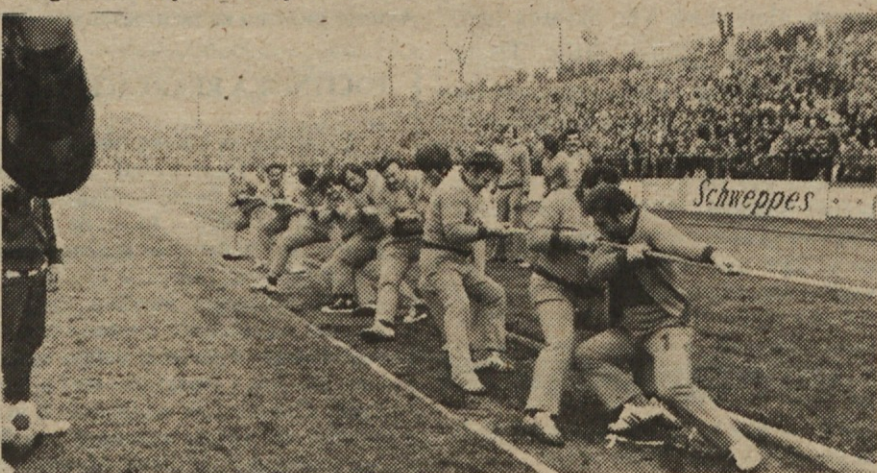
Naši šahisti letos prav gotovo ne lenarijo. Kar naprej se ob šahovnicah srečujejo z različnimi nasprotniki, ali med seboj in pri tem dosegajo lepe uspehe.

Znova so 16. in 17. novembra sodelovali na odprtem sindikalnem hitropoteznem prvenstvu Slovenije v Rogaški Slatini. Med skupno 163 šahisti iz številnih organizacij iz vse Slovenije jih je bilo osem iz Iskre in sicer štirje iz Aparatov, trije iz Elektromehanike in eden iz tovarne industrijske opteme v Lescah.

V dvodnevem napornem tekmovanju so se šahisti Iskre uvrstili na naslednja mesta: najboljši izmed njih in hkrati tudi najmlajši — Brane Dezelak iz Elektromehanike si je delil 28. in 29. mesto, ostali pa so se zvrstili takole: 52. Bogdan Brezigar (Aparati), 56. Martin Brce (Elektromehanika), 61.—63. Miha Šmid (Elektromehanika), 75. Vojin Perović (Industrijska oprema), 81.—83. Dane Cme (Aparati), 153. Stane Cimperman (Aparati), Pavle Sešek (Aparati) pa je zaradi obolevnosti po prvem dnevu tekmovanja odstopil. B. Brezigar

Zmagovalna ekipa Iskra-Aparati.

Premagana ekipa Javnih skladišč.

Opravičeno veselje v ekipi Iskra-Aparati po zmagi.

Izlet na Ratitovec

Planinska sekcija Elektromehanika obvešča člane kolektiva, da bo zadnji planinski izlet iz programa „Občani Kranja hodijo v gore“, v soboto, 30. novembra, ob 7.15 izpred Kina Center.

S to turo bo letošnja aktivna planinska dejavnost matičnega PD zaključena. Za dolge jesenske in zimske večere pa bodo sledila planinska predavanja z diapozitivi ali filmi.

Če torej nimate kam, vam svetujemo na Ratitovec. Prijave niso potrebne, prevoz je brezplačen, s seboj vzemite le nekaj hrane in primerno obleko in obutev.

Pridite, ne bo vam žal.